

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, APRIL – BALANDŽIO 20, 2013 • Vol. CIV Nr. 47

Kaina 2 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 04-19-13

ŠIAME NUMERYJE:

IV JAV Lietuvių katalikų
sielovados konferencija – 4 psl.

Taikos kino kadrai – 8 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Matt Rourke (AP) nuotr.

BOSTON VIRTO KARO LAUKU

Boston, Massachusetts. – JAV Federalinė aviacijos administracija (FAA) penktadienį, balandžio 19 d., uždare 11 kilometrų pločio oro erdvės ruožą virš Boston šiaurės vakarinių rajonų, policijai ieškant antrojo įtariamo Boston maratono sprogdintojo. Pareigūnai taip pat primygtinai ragino Boston priemiesčių W-tertoun, Newton, Arlington, Waltham, Belmont, Cambridge ir Allston-Brighton gyventojus likti namuose.

Tuose priemiesčiuose gyvena mažiausiai ketvirtis milijono žmonių. Visa Boston viešojo transporto sistema buvo sustabdyta, o verslo įmonių buvo prašoma nedirbti visą penktadienį. Žmonėms, laukiantiems autobusų ir metropoliteno stotelėse, buvo nurodyta eiti namo.

Buvo sustabdyti visas viešasis transportas, įskaitant autobusus, metropoliteną, troleibusus, priemiestinius traukinius ir laivus. – **3 psl.**

V. Adamkus artina Lenkiją ir Lietuvą

Varšuva. – Lenkija tampa Vidurio ir Rytų Europos pirmaujančia valstybe, bet jos pirmavimas nebus tikras be gerų santykių su Lietuva. Tai balandžio 19 d. Varšuvoje pareiškė kadenciją baigęs Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. Jis kalbėjo pristatant pranešimą apie dviejų tautų požiūrį į viena kitą.

Plačių sociologinių tyrimų rezultatais grindžiamas pranešimas „Šalia. Lenkų ir lietuvių požiūris į vieni kitus“ buvo parengtas profesoriaus Bronislaw Geremek fondo iniciatyva.

V. Adamkus savo kalboje pacitavo B. Geremek žodžius, kad „Lietuvos nepriklausomybė yra Lenkijos demokratijos garantas“.

„Lenkija tampa Vidurio ir Rytų Europos regiono lydere, todėl suprantamos jos ambicijos prisijungti prie didelių ir įtakingų valstybių klubo. Bet Lenkijos lyderystė regione nebus tikra be gerų santykių su Lietuva“, – pabrėžė kadenciją baigęs prezidentas.

V. Adamkaus nuomone, „tautinių mažumų problemas galima ir net reikia kruopščiai ištirti, be didelių emocijų“.

Jis pareiškė viltį, kad „pastaruosius nesusipratimus nulemia ne šalių užsienio politika ar noras eiti skirtingomis kryptimis“. „Visada maniau, – pareiškė V. Adamkus, – kad ne tik populiarus kino herojus James Bond, bet ir diplomatai niekada nesakys ‘niekada’, nes tai jau ultimatumų sritis“. – **3 psl.**

SUGRĮŽIMAS Į ŽEMAITIJĄ

Lenkijos prezidento
močiutės atsiminimai

Vilnius. – Lietuviškai išleista Lenkijos prezidento močiutės Magdalena Komorowska z Nałecz-Gorskich atsiminimų knyga apie Žemaitiją.

Knygoje „Sugrįžimas į Žemaitiją“ pasakojama apie jau nebeegzistuojantį pasaulį – apie M. Komorowska vaikystę ir ankstyvą jaunystę XX amžiaus pradžioje Žemaitijoje, Šaukėnų ir Džiuginėnų dvareliuose. – **3 psl.**

PRISIMINKITE DRAUGĄ SAVO TESTAMENTE

www.draugas.org/palikimai

Tel. 773-585-9500

Mes galime tik pabandyti įsivaizduoti, kaip jautėsi mokiniai po to, kas buvo įvykę Jeruzalėje, kai jų Mokytojas buvo nukryžiuotas ir jie bailiai jį paliko. Jų nuotaika praskaidrėjo po kelių Jėzaus pasirodymų, bet ateitis vis tiek buvo neaiški. Reikėjo gyventi ir valgyti. Evangelija pasakoja apie mokinius, naktį praleidusius nesėkmingoje žvejonėje. Kai rytui auštant žvejai ruošėsi grįžti namo, ant kranto pasirodė Jėzus, bet mokiniai jo nepažino. Tuomet Jėzus užkalbino mokinius ir paprašė valgyti. Kai šie paaiškino neturį ko valgyti, Jėzus patarė dar kartą užmesti tinklą. Ir tik tuomet, kai žvejai vos pajėgė traukti tinklus, atpažino, kad ant kranto stovįs vyras yra jų Mokytojas.

Šis pasakojimas primena, kad ne visuomet ir mums pasiseka atpažinti Dievo veidą. Popiežius Pranciškus Didįjį ketvirtadienį plovė kaliniams kojas, tuo Bažnyčiai ir pasauliui siųsdamas aiškią žinią, kad ir šiuose nuteistuose žmonėse mato Dievo veidą, kuris galbūt dabartiniu metu yra sužalotas, bet Kristus ir už juos mirė ant kryžiaus. Šitokiu popiežiaus gestu kai kas pasipiktino: kodėl popiežius plovė kojas ne garbingiems vyrams, o nusikaltėliams? Kai kam sunku suprasti, ką yra pasakęs apaštalas Paulius: „Mes skelbiame Jėzų nukryžiuotąjį, kuris žydoms yra papiktinimas, pagonims – kvailystė“ (1 Kor 1, 23). Tikintis į Kristų žmogus ne tik skelbia nukryžiuotąjį Jėzų, bet privalo savo elgesiu liudyti Nukryžiuotojo meilę.

Dievas mus užkalbina įvairiausiais būdais – per gamtą, per žmones, per mums malonius ar varginančius įvykius. Bet tam, kad suvoktume, jog Dievas beldžiasi į mūsų širdies duris, visuomet reikia geros valios. Kai jos pritrūksta, atsitinka bėda. Vienas žmogus, žvelgdamas į gražią gamtą, gali pažinti Kūrėją ir jam pasakyti: „Ačiū, Viešpatie, už šį gražų pasaulį“, o kitas – gražiame gamtos kampelyje išversti šiukšles – graži gamta šiam žmogui neprakalba apie Kūrėjo grožį ir nepaskatina jam dėkoti.

Pasakojime apie Jėzaus pasirodymą ant Genezareto ežero kranto dėmesį labiausiai patraukia tris kartus Petrui užduotas Jėzaus klausimas: „Simo-

Siuntimas evangelizuoti

ARKIVYSK. SIGITAS TAMKEVIČIUS

nai, ar myli mane?” Į pirmą klausimą Petras atsakė lengvai ir greitai, nes mylėjo savo Mokytoją. Tačiau kai tą patį klausimą išgirdo trečią kartą, jį apėmė nerimas – Mokytojas tikriausiai juo nebetiki. Tikriausiai šmėkstelėjo mintis, kaip jis Kajafo kieme tris kartus buvo jo išsigynęs. Tačiau Petras tikrai mylėjo Jėzų, todėl ir trečią kartą patvirtino: „Viešpatie, tu viską žinai. Tu žinai, kad tave myliu.”

„Ganyk mano avis!” – Jėzus paveda Petrui labai didelę užduotį. Šiandien aiškiai suvokiame, kad Jėzus pasiuntė Petrą kurti pasaulyje Bažnyčios bendruomenės skelbiant Evangeliją ir krikštijant iškėjusius.

Tikėjimo metais viena iš pačių svarbiausių svarstomų temų yra naujoji evangelizacija. Įvairuose Bažnyčios forumuose, pradedant Vyskupų sinodu ir baigiant pasitarimais parapijų bendruomenėse, diskutuojama, kaip vykdyti evangelizacijos darbą. Ko mes tik nesugalvojame, tačiau patį svarbiausią receptą Jėzus parašė prieš du tūkstančius metų – evangelizacijos darbą gali dirbti tik tas, kuris tikrai myli Dievą ir žmones. Jėzus ir dabar kiekvieno iš mūsų – nuo vyskupo iki eilinio kataliko – klausia: „Ar myli mane?” Jei myli, tuomet eik ir liudyk apie tavyje gyvenantį Kristų. Tačiau jei tos meilės nebūtų, tuomet kalbos apie evangelizaciją būtų tik pilystymas iš tuščio į kiaurą.

Ne atsitiktinai Jėzus net tris kartus klausė Petrą: „Ar myli mane?” Turbūt niekur kitur tiek neapsigaudinėjama, kaip atsakant į klausimą, ar mes mylime Dievą, mylime Jėzų Kristų. Tikra meilė visuomet reikalauja aiškaus ir pakankamai radikalaus atsakymo. Jeigu taip tvirtiname, mūsų gyvenime negali būti ko nors, ką mylėtume labiau už jį.

Iš šios radikalios meilės vienuoliai net daro neturto, skaistumo ir klusnumo įžadus, kad būtų kuo panašesni į Kristų. Panašiai popiežius Pranciškus šiuos įžadus padarė savo jaunystėje. Tačiau meilės radikalumas privalomas ne tik vienuoliams, bet ir visiems Kristaus sekėjams. Žmogus gali būti pašauktas kurti šeimą, tuomet Dievo meilė kvies jį laikytis krikščioniškos šeimos moralės, primenančios ištikimybę ir atvirumą gyvybei. Žmogus gali būti verslininkas, per kurio rankas praeina dideli pinigai, bet jie negali tapti aukso veršiu, užstojančiu žmones, ypač atsidūrusius gyvenimo pakraščiuose. Tikintis žmogus gali būti svarbus valstybės vyras, kurio klauso tūkstančiai, bet ir šiuo atveju jis privalo atminti, kad turi paklusti Dievui ir Kristaus Evangelijai.

Šiandien tarp Kristaus sekėjų yra pastebimas tam tikras pasimetimas, kurį kai kas įvardija kaip tikėjimo krizę. Iš tikrųjų jos esmė yra tikros meilės stoka. Tikėjimas be meilės yra tuščias ir neveiksmingas. Apaštalas Paulius yra palikęs neužmirštamus žodžius: „Jei kalbėčiau žmonių ir angelų kalbomis, bet neturėčiau meilės, aš tebūčiau žvangantis varis ir skambantys cimbolai. (...) Jei turėčiau visą tikėjimą, kad galėčiau net kalnus kilnoti, tačiau neturėčiau meilės, aš būčiau niekas” (1 Kor 13, 1–3).

Meilė Jėzui ir pareiga liudyti prisikėlusįjį Kristų tiesiog vertė Petrą ir jo draugus ne tylėti, bet skelbti žmonėms Evangeliją. Tuomet vyriausiasis žydų kunigas apkaltino apaštalus, kad jie savo mokslu užtvindė Jeruzalę, ir draudė tai daryti. Tas pats Petras, kuris taip neseniai Kajafo kieme buvo išsigynęs savo Mokytojo, dabar atsakė: „Dievo reikia klausyti labiau, negu žmonių.” Ir apaštalai ėjo iš tarybos džiaugdamiesi, kad dėl Jėzaus vardo užsitarnavo panieką (plg. Apd 5, 41). Šitaip elgiamasi tik tuomet, kai mylima ne žodžiais, bet darbais.

Dievo žodis kviečia kiekvieną iš mūsų pasitikrinti, kokia yra mūsų meilė savo Viešpačiui ir kokie esame Prisikėlusiojo Kristaus liudytojai.

KOMENTARAS

PAMĄSTYMAI KONFERENCIJAI PASIBAIGUS

Sielovados konferencijos temos „Jėzaus Kristaus pašaukti” pagrindinė vadovė bostoniškė dr. Aldona Lingertaitienė rūpestingai pabrėžė mažų būrelių parapijose reikšmę, padedančią žmonėms išsijungti, pajusti bendrystę, ugdyti vienas kitą tikėjimo kelionėje. Šv. Petro parapijoje tokie būreliai veikia jau 5 metus. Žmonės susirenka pavasarį ir rudenį apie šešis kartus ir kalbasi numatytais klausimais. 6–10 žmonių būreliuose dalyviai pajunta, kad jie nėra vieniši tikėjimo kelionėje, kad ne vieni abejoja, klausia, ieško. Kadangi būrelyje pasitikima vienas kitu, atviriau dalijamasi nuomonėmis negu didelėje minioje. Parapijos klebonas aplanko kiekvieną būrelį, rekolekcijoms kviečiami svečiai – kunigai, vienuoliai ar pasauliečiai.

Tarp svarbių klausimų dr. A. Lingertaitienės paskaitoje buvo štai tokie: pasidalinimas mintimis, kaip

mes, pasauliečiai, vienuoliai ir kunigai, savo įvairiais vaidmenimis esame reikalingi vieni kitiems. Kaip suprantame savo vaidmenį Bažnyčioje ir pasaulyje? Kaip prisidedame prie Bažnyčios įvairovės? Koks kiekvienas esame unikalumas? Pasidalinkime mintimis, kaip nešame Kristų kitiems. Taip pat buvo aptarti klausimai: jei nesame išsijungę į parapijos veiklą, pasisiūlykime būti sveikintoju arba prisijunkime prie kitos reikalingos tarnytės; pasidalinkime Jėzaus Gerąja Naujiena su žmogumi, kuris nepažįsta Jėzaus; parodykime parapijos tarnystėse dalyvaujantiems, kad vertiname jų darbą ir esame dėkingi. Pranešėja per šiuos klausimus išvystė ir jų teologinį pagrindą – supratimą apie Dievą, Bažnyčią, žmogų gyvenimo kelionėje.

Bostone būreliai renkasi namuose – tai pas vienus, tai pas kitus. Grupelės renkasi ir po to, kai parapijos pasirinkta ratelių programa pasibaigia, nes čia žmonės gali kalbėtis apie tai, kas tikrai svarbu, apie tuos

Dr. Aldona Lingertaitienė.

Remigijaus Satkausko nuotr.

dalykus, apie kuriuos kitoje aplinkoje prabilti būtų keblu. Gali atrodyti, kad tai diskusijų būreliai, tačiau juose nepilstoma iš tuščio į kiaurą, o stengiamasi dalintis gyvenimo patirtimi, viltimis, užduoti klausimus.

Paprastai būreliai turi vadovą ar ryšininką; jais nebūtinai tampa susirinkimo vietos šeimininkai. Vadovaujantys iš anksto ruošiasi, aptaria Gavėnios ar rudens programėles klau-

simus, eiga, pobūdį. Dalyvaujama ir vadovaujama savanoriškai, siekiant pažinti gyvenimo prasmę ir pasidalinti mintimis su kitais.

Parapijų pranešimai konferencijose iškelia kiekvieno savybes, siekius, sėkmes, viltis. Labai džiaugiamės, kad susitikome mūsų apylinkėje ir galėjome vieni iš kitų pasimokyti.

Tėvas Antanas Saulaitis, SJ
Lemont, IL

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome prisilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

BOSTON VIRTO KARO LAUKU

Atkelta iš 1 psl.

GINKLUOTAS IR LABAI PAVOJINGAS

Du įtariamieji Boston maratono sprogdintojai yra iš Čečėnijos kilę broliai. Vienas iš jų, penktadienį tebebuvęs laisvėje, buvo įvardytas kaip 19-metis Džocharas A. Carnajevs iš Cambridge, MA, o per susišaudymą su policija Boston priemiestyje Watertown buvo nukautas 26 metų Tamerlanas Carnajevs.

Pareigūnai sakė, kad ketvirtadienio vakarą vyras, žinomas kaip „įtariamasis su balta kepuraitė“, buvo nufilmuotas apsaugos vaizdo kamerų per apiplessimą vienoje būtiniausių prekių krautuvėje Cambridge, netoli Massachusetts Institute of Technology miestelio, kur vienas universiteto policijos pareigūnas žuvo, kai išvyko tikrinti pranešimo apie neramumus. Policininkas mirė nuo daugelio šautinių žaizdų.

Pareigūnai nurodė, kad vėliau abu įtariamieji pagrobė automobilį „Mercedes-Benz“, kurio vairuotoją vežiojosi kartu apie pusvalandį, kol paleido jį vienoje degalinėje Cambridge. Tas vyras nenukentėjo.

Ieškant automobilio prasiėjo gaudynės, per kurias įtariamieji atvažiavo į Watertown. Pareigūnai pasakojo, kad jie iš mašinos mėtė sprogstamuosius užtaisus ir įsitraukė į susišaudymą su policija. Teisėsaugos pareigūnai sakė naujienų agentūrai AP, kad Carnajevai teisėtai gyveno Jungtinėse Valstijose mažiausiai metus.

Kovotojai iš Čečėnijos ir kitų neramių regionų Rusijos Šiaurės Kaukaze bombų sprogdinimus ir įkaitų grobimus rengė Maskvoje ir kituose Rusijos miestuose, tačiau įtarimai dėl jų dalyvavimo įvykdant teroro išpuolį prieš Boston maratoną reikštų pirmą kartą, kai jie įvykdo teroro aktą Vakaruose.

Konfliktas Čečėnijoje prasidėjo 1994 metais, kaip separatistinis karas, bet greit virto islamo sukilimu, kurio siekiama Kaukaze įkurti nepriklausomą islamo valstybę.

EPE-ELTA nuotraukos

Kovotojai iš Čečėnijos ir kaimyninių provincijų Rusijoje yra surengę daug teroro aktų, tarp jų – įkaitų paėmimą Maskvos teatre 2002 metais, kai žuvo 129 įkaitai, įkaitų paėmimą Beslano mokykloje 2004 metais, kai žuvo daugiau kaip 330 žmonių, ir daugybę bombų sprogimų Maskvoje bei kituose miestuose.

FANTASTIKA VIRTUSI REALYBE

Teroro aktas, panašus į sprogdinimus per Boston maratoną balandžio 15 d., aprašytas prieš 11 metų išleistoje knygoje. Tai balandžio 18 d. pranešė leidinys „Huffington Post“.

Kalbama apie Tom Lonergan knygą „Sielvarto kalva“ („Heartbreak Hill“), kurioje pasakojama apie tariamą Amerikos ultradešiniųjų ekstremistų sąmokslą. Jie planavo susprogdinti kelias bombas Boston maratono traseje 1996 metais, kai buvo pažymimas bėgimo šimtmetis. Knygoje teroristų planus sužlugdo detektyvas.

Apie knygą žurnalistas papasakojo pats jos autorius. Sužinojęs apie įvykius Boston, jis nusiuntė laišką „Huffington Post“. Šiame laiške jis teigia pagalvojęs: „Viešpatie, viskas nutiko taip, kaip aš rašiau“.

T. Lonergan pats 17 kartų dalyvavo Boston maratone. Anot jo, 1996 metais jis bėgo bėgštaudamas, kad bet kurią akimirką gali sprogti bomba. 100-asis Boston maratonas baigėsi be incidentų.

Parengta pagal BNS ir ELTA pranešimus

V. Adamkus artina Lenkiją ir Lietuvą

Atkelta iš 1 psl.

„Galbūt, – svarstė V. Adamkus, – mūsų santykiai pasirodė esantys gana sausi todėl, kad, kaip rodo sociologiniai tyrimai, mes neįstengėme pažinti vieni kitų?“. Jis atkreipė dėmesį į tai, kad daugelį nesusipratimų nulemia būtent „nežinojimas ir nesupratimas“.

V. Adamkus paragino „padaryti galą kivirčams ir kartu ieškoti atsakymo į visus klausimus, jeigu mums rūpi mūsų tautų ir valstybių gerovė“.

Pasak pranešimo autorių, „lenkai ir lietuviai paviršutiniškai pažįsta vieni kitus, o žinios apie kaimyninę šalį yra palyginti negilios“. „Stulbina kontaktų tarp Lenkijos ir Lietuvos gyventojų disproporcija. Lietuvių kontaktai su Lenkija yra dažnesni nei lenkų su Lietuva“, – konstatuoja jie.

Pranešimo duomenimis, kas antras lietuvis bent kartą lankėsi Lenkijoje, o į Lietuvą kada nors buvo atvykę tik 9 procentai lenkų.

43 procentai lenkų ir 46 procentai lietuvių nejaučia kitai tautai nei priešiškumo, nei simpatijos. Bet lenkai kur kas palankiau nusiteikę lietuvių atžvilgiu nei lietuviai lenkų: 44 procentai lenkų jaučia simpatiją lietuviams, o štai lenkams simpatizuoja tik kas ketvirtas lietuvis.

51 procentas lenkų abiejų šalių santykius apibūdina kaip gerus, o net 48 procentai lietuvių mano, kad šie

santykiai yra blogi.

58 procentai lenkų ir 57 procentai lietuvių įsitikinę, kad santykiai su kaimynine šalimi jų valstybei yra svarbūs, bet ne pagrindiniai.

AR KEISIME SVETIMŲ VARDŲ RAŠYBĄ?

Prezidento V. Adamkaus kelionė į kaimyninę šalį surengta galimų lenkams svarbių pataisų priėmimo išvakarėse.

Teisingumo ministras socialdemokratas Juozas Bernatoniš sako, jog įstatymo pataisų dėl nelietuviškų pavardžių rašymo projektas turėtų būti parengtas iki gegužės mėnesio ir pateiktas Vyriausybei aptarti.

„Sudariau darbo grupę, kuri rengia sprendimą, tikiuosi, kad iki gegužės pirmos mes turėsime tokį sprendimą ir teiksime jį aptarti Vyriausybėje. Šiandien aš dar negaliu atsakyti, kokią sprendimo būdą mes pasirinksim, bet suprantama, kad mūsų pasiūlymas neprieštaraus Lietuvos Konstitucijai ir spręs tą problemą, kuri dabar yra susijusi su žmogaus teisėmis“, – balandžio 18 d. Seime svarstant Vyriausybės metinės veiklos ataskaitą sakė J. Bernatoniš.

Teisingumo ministerijai Vyriausybė pavedė parengti projektą, kuris leistų dokumentuose rašyti pavardes ne vien lietuviškais rašmenimis. Toks

žingsnis siejamas su Lietuvos lenkų prašymais ir santuokas su užsieniečiais sudariusių lietuvių padėtimi.

Teisingumo ministras yra pripažinęs, kad rasti teisinę išeitį atsižvelgiant į Konstitucijos nuostatas dėl lietuvių kaip valstybinės kalbos statuso šiuo atveju bus sudėtinga.

Vyriausybės sudaryta darbo grupė, kuriai vadovavo Lietuvos lenkų rinkimų akcijos atstovas, yra pasiūliusi įteisinti, kad asmenvardžiai dokumentuose panaudojant ne tik lietuvišką raidyną galėtų būti rašomi lotyniško pagrindo rašmenimis, jei to prašo pats asmuo.

Konstitucinis Teismas 1999 metais išaiškino, kad „asmens vardas ir pavardė piliečio pase turi būti rašomi valstybine kalba“, nes „kitaip būtų paneigtas konstitucinis valstybinės kalbos statusas“. Tokias nuostatas Konstitucinis Teismas patvirtino ir 2009 metais, kai pažymėjo, jog „asmens vardo ir pavardės įrašas paso kitų įrašų skyriuje nelietuviškais rašmenimis neturėtų būti prilygintas įrašui apie asmens tapatybę valstybine kalba“.

2010 metų balandį Lietuvos Seimas atmetė konservatoriaus Andriaus Kubiliaus Vyriausybės parengtą įstatymo projektą, kuriuo siūlyta leisti asmens dokumentuose lotyniškos kilmės pavardes rašyti originaliai jų nelietuvinant.

Parengta pagal PAP, ELTA ir Bernardinai.lt

Atkelta iš 1 psl.

SUGRĮŽIMAS Į ŽEMAITIJĄ

Lenkijos prezidento močiutės atsiminimai

„Tai šiltas ir įdomus pasakojimas apie XX amžiaus pradžios lenkiškų dvarų Lietuvoje buitį ir būtį: apie vakarus po liepomis ir namų koncertus, iškylas ant Šatrijos kalno, Kūčių, Kalėdų ir Velykų šventes, apie vaikų žaidimus, dvarininkų dėvėtus drabužius, papročius ir įpročius, apie tarnų ir ponų pasaulius. Visa tai matoma tiek anuometinio vaiko ir jau subrendusio žmogaus akimis“, – tvirtina knygos leidėjai.

Iš lenkų kalbos memuarus išvertė Kazys Uscila.

M. Komorowska z Nałęcz-Gorskich (1900–1989) – lenkų bajoraitė, vaikystę ir jaunystę praleidusi Žemaitijoje, vėliau Peterburge ir Vilniuje. Po Antrojo pasaulinio karo Komorowska šeima buvo perkelta į Lenkiją, kur iki savo mirties ir gyveno autorė.

M. Komorowska turėjo dešimt anūkų, vienas jų – dabartinis Lenkijos prezidentas Bronisław Komorowski.

TELKINIAI

Lemont, IL

Pasauliečių vaidmuo Bažnyčios pastoracijoje
IV JAV Lietuvių katalikų sielovados konferencija

RAMUNĖ KUBILIŪTĖ

IV JAV Lietuvių katalikų sielovados konfe-
rencija, surengta balandžio 13 d. Lemonte, jau
praeityje. „Vienos dienos neužtenka“, – pareiškė
viena sielovados konferencijos dalyvė, konferen-
cijai einant į pabaigą. Visoje konferencijos prog-
ramoje Ateitininkų namuose, Lemont, dalyvavo
apie 70 asmenų. Į konferenciją suvažiavo parapijos
atstovai ir katalikų organizacijų veikėjai iš Čika-
gos apylinkių, Boston, Cleveland, Detroit, Los An-
geles, New York, Philadelphia, Washington, DC, o
taip pat Lietuvos ir net Argentinos. Prelatas Ed-
mundas Putrimas, Lietuvos Vyskupų konferen-
cijos delegatas užsienio lietuviams katalikams, bu-
vo tas asmuo, kurio dėka IV konferencija (kaip ir
ankstesnės – 2007 m. Philadelphia, 2008 m. Čikagoje
ir 2009 m. Boston) įvyko. Savo įvadiniame žodyje
prelatas priminė, kad turime tautinę ir religinę
prigimtį, bet religinė veikla yra ašis. Jis pastebėjo,
kad šios IV sielovados konferencijos tema skiriasi
nuo ankstesnių – čia ypač pabrėžiamas pasaulie-
čių vaidmuo Bažnyčios gyvenime. Įdomu tai, kad
pats prelatas iš įvairių vietovių dažnai gauna kvie-
timų dalyvauti tautinėse nei religinėse šventėse.

Lietuvos URM Užsienio lietuvių departamento
ambasadorė ypatingiems pavedimams Gintė Da-
mušytė perdavė Lietuvos Užsienio reikalų ministro
Lino Linkevičiaus linkėjimus. Ji pabrėžė parapijų
svarbą JAV lietuvių gyvenime. Pasak jos, programa
„Globali Lietuva“ pasisako už pagrindines vertybes.
Įvairioms emigracijos bangoms Lietuva turi būti
namai, turi būti sudarytos sąlygos bendrauti ir iš-
saugoti lietuvišką tapatybę, spręsti praktinius klau-
simus. Parapijos ir organizacijos turi savo iššūkius,
o valstybė neturėtų nuvertinti Bažnyčios vaidmens.
Prelatui Putrimui ambasadorė įteikė simbolinę do-
vaną, kartu su padėka ir linkėjimu toliau dirbti
Dievui ir tėvynei.

Pasauliečių vaidmuo Bažnyčioje

Pagrindinėje ryto kalboje „Pasauliečių vaid-
muo Bažnyčioje“, teologijos dr. Aldona Lingertai-
tienė priminė, kad mes, katalikai, skiriamės nuo
kitų. Vieni sako, kad jie – „dvasingi, bet nereligin-
gi“. Tačiau viskas yra paremta bendruomene. Ke-
lionė link Dievo yra asmeniška, bet ne privati. Šiais
laikais 74 proc. pastoracinio darbo atlieka pasau-
liečiai. Įvairiais pavyzdžiais prelegentė priminė
įgimtą ilgesį būti su Dievu ir pasidalino kai kuriais
savo parapijos Boston veiklos pavyzdžiais. Boston
diecezijai paraginus, Šv. Petro parapijoje susifor-
mavo maži būreliai (iš 5–10 žmonių) su pasauliečiu
vadovu. Jau penkeri metai, kai šiose grupėse skai-
tomas Šv. Raštas, pasidalinama mintimis, kalbama
dvasinėmis temomis. Būreliai susidarė pagal amžių
(pvz. pensininkų), arba gyvenamąją vietą. Užsi-

Iš kairės: prelatas Edmundas J. Putrimas, Tomas Mackevičius, Daina Čyvienė, LR Ambasadorius JAV Žygimantas Pa-
vilionis, Grasilda Reinytė Petkienė, kun. Antanas Saulaitis SJ, prof. dr. Aldona Lingertaitienė, LR generalinis konsulas
Čikagoje Marijus Gudynas, ambasadorė ypatingiems pavedimams Gintė Damušytė, kun. Valdas Aušra, Rita Čyvaitė-
Kliorienė, Ramunė Kubiliūtė.

Dainos Čyvienės nuotr.

Ritos Čyvaitės-Kliorienės „Mišios – iš liaudies dainų au-
kuro“.

ėmimuose, kurie vyksta 6 savaites – pavasarį ir ru-
denį – dalyvauja 60 parapijiečių. Kasmet pasikvie-
čiamas teologas iš Lietuvos, kuris aplanko visus
būrelius, o tada susirenka su visais bendrai. Ateina
ir parapijos klebonas. Prelegentė taip pat pavyz-
džiais papasakojo, kaip į Šv. Rašto nagrinėjimą
įtraukiamas jaunimas (pvz., stovyklose). Aldonos

Lingertaitienės praktiškos veiklos pavyzdžiai rado
atgarsį tarp konferencijos dalyvių. Vėliau prele-
gentė kalbėjo mažesniame būrelyje tema „Evan-
gelizacija: lengva ar sunku?“ ir pasidalino mintimis
apie visuotinį pašaukimą į šventumą.

Kas gieda giesmes – tas dvigubai meldžiasi

Kitoje sesijoje Cleveland Šv. Kazimiero parapi-
jos vargonininkė, „Exultate“ chorvedė muz. Rita
Čyvaitė-Kliorienė kalbėjo tema „Kas gieda gies-
mes – tas dvigubai meldžiasi“. Ji sakė, kad lietuvių
parapijose pritaikyti liturginę muziką prie skaiti-
nių nėra lengva, nes lietuvių kompozitoriai šiais lai-
kais vis mažiau harmonizuoja katalikiškas gies-
mes ir priminė, kad natas giesmėms galima gauti
keliose leidyklose. Tačiau lietuvių kompozitoriai
šiais laikais vis mažiau kuria giesmes, tad belieka
giesmynai su pagrindinėmis giesmėmis. Vilties ži-
burys, pasak Ritos Čyvaitės-Kliorienės – tai naujas
giesmes kuriantys: kapelionas iš Lietuvos, kun. Eu-
genijus Troickis, Cleveland gyvenanti Aušrinė Šir-
vinskienė, Kanadoje gyvenanti Nijolė Beniotienė.
Pagal jų eiles ji pati rašo muziką. Sesijos dalyviai,
pritariant gražiabalsei Daliai Lietuvninkienei, pa-
simokė naujų giesmių.

Bendruomenės, diplomatų ir ekonominiai
vaidmenys sielovados veikloje

Veiklus Pal. Jurgio Matulaičio misijos narys
Tomas Mackevičius aptarė bendruomenės prasmę.
Viena iš jo parodytų skaidrių skelbė: „Bažnyčia – ne
tai, kur tu eini, o tai, kas tu esi“. Jis teigė, kad
šeima – ne slėptuvė, o versmė, kad žmogus dažnai
nesupranta savo vietos pasaulyje ir bendruomenė
čia galėtų padėti.

LR ambasadorius JAV ir Meksikai dr. Žygi-
mantas Pavilionis priminė lietuvių išeivių jung-
ties vaidmenį. „Reikia pasidalinti su Lietuvos žmo-
nėmis patirtimi iš užjūrio (apie parapijų mokyklas,
bendruomenes), sugrąžinti pilietinę visuomenę į
Lietuvą“, – sakė ambasadorius. Jis palygino Či-
kagą su maža Lietuva, kur gyvena įvairių kartų
žmonės, kelios emigracijų bangos, kur galima ma-
tyti visuomenės „pjūvius“, ir kur, žinoma, neapsi-
einama be krepšinio. Diskusijų metu ambasado-
rius neneigė, kad išeivijoje yra ir kultūrų ribos,
kurias patys sukūrėme, ir ragino tas ribas per-
žengti.

JAV Lietuvių Bendruomenės Religinės tary-
bos narys, kun. Valdas Aušra perskaitė tarybos pir-
mininko, negalėjusio dalyvauti konferencijoje,
kleb. Gintaro Joniko pranešimą. Rūpindamiesi lie-

Diskusijos su dr. Aldona Lingertaitienė.

Remigijaus Satkausko nuotr.

tuvių sielovada išeivijoje, katalikai palaiko ryšius su prelatu E. Putrimu, liuteronai – su kun. V. Aušra. Svarbūs ryšiai su lituanistinėmis mokyklomis, religijos ir tikybos pedagogika (supažindinimas su tautinėmis, religinėmis šventėmis, šventomis Lietuvos vietovėmis, įvykiais ir datomis).

Trumpą sveikinimo žodį tarė ir svečias iš Lietuvos, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas (PLJS) Kęstutis Pikūnas. Jis teigė, kad dalyvaudamas visą lietuvišką jaunimą apjungiančioje organizacijoje, jaunimas pajunta savo tapatybę ir vertę. Jaunimui sudaromos sąlygos kartu dirbti, kurti bendruomenę, o svarbiausia – susipažinti vienas su kitu, lietuvių kilmės jaunimu iš viso pasaulio.

Rima Gungor trumpai angliškai pasidalino mintimis apie JAV Lietuvių Bendruomenės stažuotės programą, LISS ir trumpesnį „Refresh“ kursą. Pasak jos, tai proga lietuvių kilmės jaunimui įgauti profesinės patirties, surasti ar giliau pažinti savo lietuviškas šaknis Lietuvoje, aplankyti istorinės vietas ir katalikų bažnyčias.

Mūsų parapijų ir misijų apžvalga

Grasilda Reinytė-Petkuvienė konferencijos dalyvių vardu padėkojusi darbščiam prelatui E. Putrimui (ruošdamasis konferencijai jis aplankė Pietų Ameriką, tolimą Sibirą bei kitas vietas), pareiškė viltį, kad Lietuvos Vyskupų konferencija tam darbui netrukus paskirs ir kitų kunigų.

Konferencijos pabaigoje buvo rodomos skaidrės apie visų JAV veikiančių lietuvių katalikų parapijų bei misijų veiklą. Konferencijos dalyviai iš įvairių vietovių pasidalino žiniomis apie jų vietovės katalikų bendruomenės gyvenimo kasdienybę, dvasiškio aptarnavimo stovi bei tos vietovės parapijos ar misijos ypatumus. Vienoms parapijoms gresia uždarymas, kitos to jau išvengė. Kai kurios buvo sujungtos su kitomis parapijomis (ar bus sujungtos ateityje). Vienoje parapijoje per Gavėnią dar giedami tradiciniai „Graudūs verkšmai“, kitoje – tuščia. Buvusi mokykla, klebonija, net klebonijos garažas – išnuomojami, kad galima būtų išlaikyti bent dalį parapijos pastatų. Parapijose bei misijose organizuojami susikaupimai, bendros Kūčios, Velykų pietūs, Motinos dienos ir tautinių švenčių minėjimai. Veikia chorai, prisiglaudžia lietuviškos organizacijos. Pasauliečiai tarnauja įvairiose tarybose. Jie organizuoja ir paruošia patarnautojus Mišioms, rūpinasi jaunimo paruošimu Pirmajai Komunijai ir Sutvirtinimo sakramentui. Kai kuriose parapijose lietuviai gerbiami kaip tos parapijos steigėjai, nors dabar bažnyčioje lankosi ir parapijai priklauso ir kitų tautybių asmenys. Daugelyje parapijų ar misijų po šv. Mišių tikintieji renkasi pabendrauti prie kavos puodelio, paklausti pranešėjų ar pažiūrėti programos.

Daugiau apie užsienio lietuvių katalikų sielovadą sužinosite tinklalapyje : <http://www.lietuviai.ca/sielovada/>

Įvertinimai ir ateitis

Konferencijos dalyviai pasirašė sveikinimo atvirutes naujam Vilniaus arkivyskupui metropolitui Gintarui Grušui ir plojimu pritarė laiško popiežiui Pranciškui projektui. Trumpą konferencijos užbaigimo žodį tarė ambasadorius JAV ir Meksikai Žygimantas Pavilionis, o Pal. Jurgio Matulaičio misijos kapelionas, kun. Antanas Saulaitis, SJ, priminė, kad nors bažnyčios yra paveldas, tačiau reikia gyventi įvairiose plotmėse, t. y. išpildyti Lietuvių chartos nurodymą: „Lietuvis stengiasi būti vertas savo protėvių, kad paliktų pagarbą pasididžiavimą savo palikuonims”.

Konferencija baigta šv. Mišiomis Pal. Jurgio Matulaičio misijoje. Jų metu buvo giedamos kai kurios naujai išmoktos giesmės, o misijos sielovadoje tarnaujantys gavo sielovados tarnysčių (pvz., šv. Komunijos dalinimo, vežiojimo pas ligonius ir kt.) parengimo kursų baigimo pažymėjimus.

Vietinės ruošos komitetas parengė konferencijos įvertinimo anketą. Iš dalyvių atsakymų paaiškės, kas labiausiai patiko 2013 m. konferencijoje ir į ką reikia atkreipti dėmesį ateityje.

Nors konferencija vyko tik vieną dieną, buvo jaučiama darbo bendrystė. Buvo pareikštas susidomėjimas pasimokyti iš kitų patirties. Pageidauta ir toliau palaikyti ryšius, o ateityje daugiau laiko paskirti diskusijoms. Buvo pareikštas noras, kad vienoje vietoje būtų kaupiama liturginė medžiaga, veiklos pavyzdžiai (pvz., konferencijos pranešimai) ir giesmės (su reikiama harmonizacija/akompanimentu). Gal ta vieta taps Užsienio lietuvių katalikų sielovados tinklalapis? Pasigesta daugiau parapijų atstovų. Linkėta, kad pačioje konferencijoje ir lietuvių katalikų parapijų gyvenime atsirastų daugiau naujausios bangos imigrantų atstovų.

Dėkojame prelatui E. Putrimui už jo kvietimą į IV JAV lietuvių katalikų sielovados konferenciją Lemont. Dėkojame prie konferencijos ruošos prisidėjusiems ir savo mintimis bei patirtimi pasidalijusiems. Linkime konferencijoje dalyvavusiems pasauliečiams dvasinės energijos tolimesniuose sielovados darbuose.

Cicero, IL

Išrinkome naują valdybą

Naujai išrinkta JAV LB Cicero valdyba. Pirmoje eilėje iš k.: M. Remienė, V. Kuprytė, B. Zalatorienė, I. Messenger, G. Salyga. Stovi: A. Kirka, A. Bernatavičienė ir M. Baukus. Trūksta B. Mikulienės. Jono Kuprio nuotr.

Šių metų balandžio 14 d., sekmadienį, pra-giedrėjus ir šviečiant pavasario saulutei, visi pakiliai nusiteikę rinkomės į Šv. Antano bažnyčią, pastatytą lietuvių prieš 100 metų ir pašventintą palaimintojo Jurgio Matulaičio. Šv. Mišias lietuvių kalba atnašauja kun. dr. Kęstutis Trimakas. Tai iškili, dvasinga asmenybė, suburianti mus nuoširdžiai maldai šv. Mišių aukoje ir eucharistijos pagarbinime. Kunigas suprantamai ir priimtina aiškina evangelijos teiginius, o tai dar labiau atveria mūsų širdis bendrai maldai, o įtaigūs pamokslo žodžiai puoselėja mummyse gerumą ir meilę artimui. Taip pat mus stiprina ir įkvepia choro atliekamos giesmės, pajuntame tikrą pilnatvę ir Dievo palaimą! Nuoširdžiai džiaugiamės choru ir jo vadove Vilma Meilutyte. Bažnyčia ir parapija atveria kelią bendruomenės susibūrimui ir jos veiklai.

Balandžio 13 d., sekmadienį, po šv. Mišių vyko JAV LB Cicero apylinkės metinis narių susirinkimas. Susirinkusieji buvo supažindinti su valdybos veikla – ją apžvelgė apylinkės pirmininkė Marija Remienė. Bendruomenės nariai džiaugėsi veiklia pirmininke, kurios

vadovavimo metu buvo ruošiami įvairūs renginiai: sukakčių paminėjimai, susitikimai su iškiliomis asmenybėmis, pabendravimas su atvykusiais iš Lietuvos svečiais, poezijos ir literatūros apžvalgos bei kūrybinės valandėlės. Susirinkimo metu sekretorė Audronė Bernatavičienė perskaitė praėjusio susirinkimo protokolą, o išdininkė Vida Kuprytė pateikė apylinkės finansinę ataskaitą. Vyko diskusijos bei naujų narių siūlymas į valdybą. Po balsavimo buvo išrinkta nauja JAV LB Cicero apylinkės valdyba: Birutė Zalatorienė, Vida Kuprytė, Genutė Salyga, Audronė Bernatavičienė, Algis Kirka, Irena Messenger, Bronė Mikulienė, patariamoji narė Marija Remienė. Ilgus metus pirmininkavęs Mindaugas Baukus yra kviečiamas į garbės pirmininkus, nes jo patarimai yra labai vertingi.

Nuoširdžiai linkime naujai valdybai kūrybingos veiklos ir draugiškų santykių su visais bendruomenės nariais. O tikinčiuosius lietuvių sekmadieniais maloniai kviečiame atvykti į šv. Mišias Šv. Antano bažnyčioje. Jų pradžia – 9 val. r.; adresas: 1510 S. 49th Court, Cicero, IL.

Aldona Bikulčienė

Lietuvių kalbos kursai UIC

Jau beveik metai kaip University of Illinois Čikagoje po trejų metų pertraukos vėl dėstomi lietuvių kalbos kursai. Juos pagal projektą „Lietuva čia ir ten: kalba, mokslas, kultūra ir visuomenė” remia Vilniaus universitetas. Projektas tęsis dvejus metus, tačiau lietuvių kalbos dėstymas nenutruks – tretiesiems metams paramą skyrė Baltijos studijų pažangos asociacijos (AABS) taryba.

Pavasario semestro antro lygio lietuvių kursą lanko keturi studentai: lietuvių kilmės Luka Galentas ir Daina Almario-Kopp, amerikietė Ella Myer ir vietnamietis Kevin Ngo. Skubu pasidžiaugti, kad du iš jų – Ella ir Kevin – šiais metais vyks į Lietuvą: Kevin gilins žinias vasaros lietuvių kalbos kursuose Vilniaus universitete, o vėliau, jeigu bus patenkintas jo prašymas Fulbright stipendijai gauti, jis planuoja atlikti mokslinius tyrimus, susijusius su Kryžių kalnu. Ella, kuri pusmetį su mainų programa yra studijavusi Lietuvoje, nuo rudens semestro pradės dirbti Tarptautinių programų koordinatorė LCC tarpautiniame universitete Klaipėdoje.

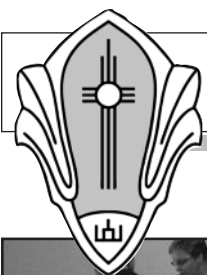

Iš k.: Ella Myer, Luka Galentas, Kevin Ngo ir Daina Almario-Kopp.

Nuo šių metų rudens semestro bus dėstomi lietuvių kalbos kursai pradedantiems (LITH 101) ir pažengusiems (LITH 103). Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Lituanistikos katedra tikisi, kad pavyks laimėti projektą, kuris įgalins padengti keturių gerai lietuvių kalbą besimokančių studentų šio kurso metinį mokestį.

Registracija į kursus jau prasidėjo!

Daiva Litvinskaitė

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaktorė Vida Kuprytė • El. paštas: draugasateitis@gmail.com

Papilės ateitininkai dalyvavę Žemaičių krikšto mokslinėje konferencijoje. Iš k.: Ignė Laurynaitė, Lolita Miliešiūtė, Dovydas Kveinys, Modesta Gauronskytė ir Renatas Pocevičius.

„ŽEMAIČIŲ KRIKŠTUI – 600 METŲ“

Mokslinėje konferencijoje dalyvavo Žemaitijos moksleiviai, Papilės ateitininkai

Balandžio 12 d. Papilės Simono Daukanto gimnazijos ateitininkų grupelė vyko į Telšių Vincento Borisevičiaus gimnaziją, kur vyko respublikinė metodinė-praktinė konferencija – seminaras „Žemaičių krikštui – 600 metų“. Gavę pakvietimą – iškart sutikome. Šis renginys skyrėsi tuo, kad be dėstytojų, profesorių ir mokslo daktarų savo mokslinius pranešimus šia tema turėjo paruošti ir pristatyti Lietuvos bei Žemaitijos moksleiviai. Papilės Simono Daukanto gimnazijos Šv. Aloyzo kuopos ateitininkams padėti mielai sutiko istorijos mokytoja metodininkė Regina Žasytienė bei kuopos globėja Genovaitė Pundziuvienė. Didžiausias krūvis teko III gimnazijos klasės gimnazistams Dovydui Kveiniui bei Renatui Pocevičiui. Jiems talkino abiturientė Lolita Miliešiūtė, kuopos pirmininkė Modesta Gauronskytė bei jaunųjų ateitininkų pirmininkė Ignė Laurynaitė.

Konferencija pradėta J. E. Telšių vyskupo dr. Jono Borutos, SJ, pranešimu „Žemaičių krikštas“. Visus pakerėjo Kauno Vytauto Didžiojo universiteto profesoriaus, LDK instituto direktoriaus, habil. dr. Egidijaus Aleksandravičiaus žemaitiškai-lietuviškas vaizdingas pasisakymas „Žemaičių visuomenės ir tradicijų lūžiai XIXa. pirmoje

pusėje“. „Krikštas ir jo reikšmė Žemaitijai. Jubiliejiniai renginiai Telšių vyskupijoje“ – taip skambėjo Lietuvos katechetikos centro direktoriaus, Telšių vyskupo vikaro, kunigų seminarijos dėstytojo, mons. Rimanto Gudlinkio pranešimas. Žemaitijos kolegijos dėstytoja Janina Bucevičė kalbėjo apie krikščionybės skelbimo tendencijas ir Žemaitijos gyvenimą viduramžiais. Po pranešimų, kol jaunimas atlikinėjo grupines užduotis, bendravo, Telšių vyskupo V. Borisevičiaus kunigų seminarijos prefektas, kan. Teologijos lic. Andriejus Sabaliauskas mokytojams organizavo apskritojo stalo diskusiją tema „Krikščionybė XXI a. Ižvalgus“. Mintimis dalijosi ir Telšių rajono savivaldybės nariai, ir V. Borisevičiaus gimnazijos direktorius, mokytojai, Seimo narių atstovai.

Po pietų pertraukos savo darbus pristatė mokiniai iš Nemakščių, Telšių, Gargždų, Skuodo... ir, aišku, Papilės. Buvo kalbama apie Medininkus, St. Šalkauskį, Konstancos susirinkimą, ateitininkijos istoriją, Žemaitijos vyskupiją, Simoną Daukantą, Jurgį Ambrozijų Pabrėžą ir kitomis temomis. Daugeliui jaunųjų pranešėjų tai buvo gera ne tik istorijos pamoka, bet ir bendravimo, kalbos meno, elgesio prieš auditoriją seminaras.

Maloniausia staigmena buvo ta, kad renginyje dalyvavusi Seimo nario atstovė, Lietuvos ir Telšių rajono savivaldybės politinė ir visuomenės veikėja, Laima Jūrytė-Zakarauskienė – buvusi Papilės Simono Daukanto gimnazijos mokinė – netikėtai ir šiltai apkabino ne tik savo buvusią mokytoją Genovaitę Pundziuvienę, bet ir visus Papilės atstovus.

Grįžome laimingi, praturtę intelektualiai, dvasiškai, dėkodami renginio organizatoriams, Telšių ateitininkams ir gimnazijos bendruomenei. Puikūs ir geranoriški žmonės supa mus – transportą parūpino Papilės klebonas Jonas Jucys, į jo prašymą geranoriškai atsiliepė Šaltiškių molio karjero vadovas Arūnas Čepas, nuotaikingai ir paslaugiai mus vežė vairuotojas Alfredas Vilius. Iškilus sunkumams pagalbos ranką ištisia Papilės Simono Daukanto administracija, gerb. Martysių šeimos, kiti geradarijai. Esame dėkingi, kad Jūs padedate jaunimui visapusiškai augti.

Genovaitė Pundziuvienė

Papilės Simono Daukanto gimnazijos mokytoja, Šv. Aloyzo kuopos globėja

Los Angeles kun. Stasio Ylos kuopos jaunieji ir jaunučiai ateitininkai, peržiūrėję dokumentinį filmą „The Other Dream Team“, sukūrė dovanėlę filmo režisieriui, Mariui Markevičiui, kuris, kaip ir jie, užaugo Los Angeles apylinkėse. Nuotraukoje: kuopos globėjos Audra Narbutienė (k.) ir Inga Rugienienė per Baltic American Freedom League vakarienę režisieriui įteikė dovanėlę.

VASAROS STOVYKLOS

Dainavoje

II Sendraugių ateitininkų šeimų stovykla – birželio 22–29 d.

Jau prasidėjo registracija, kuri vyks iki birželio 1 d. Dėl registracijos ar kitos informacijos prašome kreiptis į Ritą Bieliauskienę el. paštu sendraugiai2@gmail.com arba 708-829-8399

Jaunųjų ateitininkų stovykla (JAS)

birželio 30 – liepos 9 d.

Galima registruotis internetu: javjas.org Registruojami visi lietuviškai kalbantys vaikai 7–14 m.

Moksleivių ateitininkų stovykla (MAS) liepos 9–21 d.

Stovyklauti kviečiamas lietuviškai kalbantis jaunimas, baigęs 8–12 skyrius. Jau galima registruotis <http://mesmas.org> tinklalapyje iki gegužės 25 d. (arba kol stovykloje liks laisvų vietų). Jei yra klausimų kreipkitės į Kristiną Volertienę: volertas@verizon.net

I Sendraugių ateitininkų šeimų stovykla – liepos 21–28 d.

Registracija naujiems stovyklautojams prasidėjo balandžio 15 d. Norintys dalyvauti prašome skambinti Rūtai Kulbienei ne anksčiau kaip 12 val. p. p. (Čikagos laiku), tel. 708-442-4911.

Los Angeles

JAS stovykla California vyks liepos 14–21 d. Kreipkitės į Zydra.VanDerSluys@lmu.edu

Kennebunkport

Sendraugių poilsio ir studijų savaitė vyks rugpjūčio 3–10 d. Tėvų pranciškonų vasarvietėje. Visi šeimos nariai kviečiami dalyvauti. Programos reikalais kreiptis į Laimą Lileikienę Shea/ LTLTAX@HOTMAIL.COM

Sendraugiai rinksis gegužės 4

Visi kviečiami į Čikagos sendraugių ateitininkų susirinkimą, šeštadienį, gegužės 4 d. Ateitininkų namuose, Lemont. Pradžia 9:30 val. ryto.

Viešnia iš Lietuvos studentė Eglė Česnakavičiūtė pasidalins išpūdziais ir rodys vaizdus iš „Misija Sibiras 2012“ ekspedicijos į lietuvių tremties laidojimo vietas Chakasijos Respublikoje (Rusijoje).

Visi, jauni ir vyresni, kviečiami dalyvauti. Daugiau informacijos apie Sibiro ekspedicijas rasite internete: www.misijasibiras.lt

Eglė Česnakavičiūtė

2012–2013 mokslo metų Nusipelnusio švietėjo premija

JAV LB Švietimo taryba kasmet skiria Nusipelnusio švietėjo premiją. Premijos tikslas – atkreipti dėmesį į tuos, kurie yra ypatingai pasižinę lietuviškam švietimui. Premijos mecenatas – Lietuvių Fondas. 2012–2013 mokslo metų Nusipelnusio švietėjo premija buvo paskirta dviem švietėjams – **Amandai Muliolienei** ir **Marytei Sandanavičiūtei-Newsom**.

Ankstesnių metų Švietėjo premijos laureatė Vida Bučmienė savo rekomendaciniame laiške rašo: „Amanda Muliolienė, mokytoja iš profesijos, 14 metų (nuo 1966-ųjų) mokytojavo Cleveland Šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje. Ji mokė įvairių skyrių mokinius, bet labiausiai mėgo pirmąją klasę. Amanda nenorėjo, kad lituanistinės mokyklos mokinukai jaustųsi tarsi ‘vargu mokykloje’ – be patrauklių, spalvingų mokymosi priemonių, kokias turėjo kasdieninėse amerikietiškosiose mokyklose. Ji sakydavo, kad vaikas nori greit pradėti skaityti pats. Jam reikia knygų, kur kiekviename puslapyje būtų patrauklus paveikslukas ir tik vienas kitas sakiny, parašytas stambokomis raidėmis. Nupirkusi pigią, spalvingą anglišką knygutę, Amanda pamėgino tekstus užtepti baltais akriliniiais dažais. Dažams nudžiūvus, juodu rašalu spausdintinėmis raidėmis įrašė lietuviškus tekstus. Taip padariusi keliolika įvairių knygelių, Amanda tuo būdu mokyklos bibliotekai parūpino tai, ko labai trūko. Ir tai buvo tik pradžia. Tinkamų knygų ieškojimas tęsėsi. Ji surado puikią knygą – Richard Scarry ‘My Best Word Book Ever’, kurioje surašyta ir iliustruota per tūkstantis žodžių. Muliolienė kreipėsi į JAV LB Švietimo tarybą, siūlė tartis su leidykla, kad išleistų dvikalbį lietuvių-anglų knygos leidinį. Švietimo taryba sutiko, susitarė su leidykla, ir knyga buvo išleista antrašte ‘Mano žodynas’. Švietimo taryba pradėjo leisti lietuvių kalbos pratimus visiems skyriams. Pirmam skyriui tinkamų pratimų dar nebuvo. Tai A. Muliolienė, kartu su Rochester lituanistinės mokyklos mokytoja Aldona Kiršteinienė, juos paruošė, o Švietimo taryba išleido.”

Kitas didžiulis A. Muliolienės įnašas lietuviškame švietime – veikla A.P.P.L.E. Jau nuo 1993 m. ji kas vasarą dėsto A.P.P.L.E. ruošiamuose seminaruose Lietuvos mokytojams. 1998 m. išėjusi į pensiją ji pradėjo dėstyti ir organizuoti A.P.P.L.E. žiemos seminarus. Paruošė šioms seminarams vadovėlius, nuo 1999 m. yra A.P.P.L.E. tinklalapio administratorė, nuo 1999 m. A.P.P.L.E. tarybos narė, vicepirmininkė technologijos ir informatikos reikalams.

Marytė Sandanavičiūtė-Newsom jau 26 metus vadovauja Šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje, Los Angeles. Vitalija Virbukienė, viena iš mokyklos mokytojų, apie Marytę Newsom rašo: „Tai žmogus, kuris niekada nepasakys negaliu, nenoriu, neturiu laiko, pavargau. Visada ir visus pasitinka ir išlydi su šypsena. Visus prisimena, visus pakalbina. Ji – mokyklos šerdis, apie kurią sukasi visos mokyklos gyvenimas ir švietėjiška veikla. Visada turi begalę minčių ir geba savo idėjomis uždegti kitus.” Amandas Ragauskas („Just Millin’ Around” teatro vadybininkas ir aktorius) teigia: „Noriu pasakyti, kad M. Newsom man yra lietuviybės išlaikymo išeivijoje pasiaukojančio vadovo pavyzdys, kuriuo stengiuosi sekti.”

Marytė Sandanavičiūtė-Newsom daug nuveikė ne tik lituanistinės mokyklos, bet ir bendruomeninėje veikloje. Dalilė Polikaitienė, ilgametė lituanistinės mokyklos mokytoja, buvusi JAV LB Švietimo tarybos pirmininkė, vadovėlių autorė, rašo: „Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos direktorė įvairiomis progomis mokyklos mokiniams kūrybingai pajvairina šeštadienius. Vyksta skaitymo/deklamavimo konkursai, Lietuvos geografijos ir Lietuvos istorijos viktorinos. Prieš Vėlines mokiniai dalyvauja meniškai dekoruotų moliūgų konkurse.

Amanda Muliolienė.

Marytė Sandanavičiūtė-Newsom.

Vėlinių proga mokyklos mokiniai su tėveliais ir dideliu būriu lietuvių visuomenės narių lanko lietuvių kapus netoliese mokyklos esančiose kapinėse. Kapinėse vyksta religinė susikaupimo programėlė. Vasario 16-osios proga kasmet vyksta vis kitokie konkursai. Mokiniai atstovauja Šv. Kazimiero parapiją kasmetinėse miesto katedros „Celebration of Cultures” šv. Mišiose. Veteranų dienos, Kalėdų ir Velykų progomis mokiniai išsiunčia daug sveikinimų lietuviams kariams, kovojantiems Afganistane. Mokykloje ruošiami įvairūs kasmetiniai labdaros vakarai.

kad, išgirdę apie mūsų programą, skirtą vėžiu sergantiems vaikams Lietuvoje, Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokiniai pradėjo rinkti dovanas mūsų remiamos Vilniaus universitetinės Vaikų ligoninės pacientams...

Prieš porą metų dar viena nuostaba: mano giminaitis, Lietuvos karys, tarnaujantis Afganistane, savo laiške paminėjo, kad iš Los Angeles lituanistinės mokyklos mokinukų gavo laišką, kuris jį nepaprastai sujaudino. Jo sunkioje tarnyboje tai buvo nuostabus šviesos spindulys, kurio jis niekada nepamirš. Jis taip pat rašė, kad visi su juo tarnaujantys Lietuvos kariai buvo labai sujaudinti, kai gavo laiškus iš Amerikos lietuviukų.”

M. Sandanavičiūtės-Newsom dėka kiekvienais metais organizuojama JAV Vakarinio pakraščio lituanistinių mokyklų mokytojų konferencija. Šiais metais šios konferencijos prelegentu buvo pakviestas prof. Giedrius Subačius iš University of Illinois at Chicago (UIC).

JAV LB Švietimo taryba sveikina abi laimėtojas ir džiaugiasi galėdama įteikti joms Nusipelnusio švietėjo premijas, kurių mecenatai Lietuvių Fondas ir JAV LB Švietimo taryba.

Daiva Navickienė – JAV LB Švietimo tarybos pirmininkė.

Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla, Los Angeles.

Kino režisierė Kiley Kraskouskas darbo kabinete.

Iš kino filmo „The last Song before the War“.

„Rock Creek Productions“ nuotraukos

Taikos kino kadrai

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Kas nemėgsta kino? Aš tai tikrai esu neišgydomas „kinininkas“ – atskleidęs laikraštį ar įsijungęs kompiuterį, pirmiausia pasitikirinu, kas vyksta kino pasaulyje. O jeigu dar akis užkliūna už lietuviškos pavardės – dvigubai įdomiau. Šįsyk „Chicago International Movies and Music“ festivalio, kuris vyks šį savaitgalį, balandžio 20–21 d., programoje užtikau režisierę Kiley Kraskouskas ir jos filmą „The Last Song Before the War“.

Lietuvaitė?

Iš tikrųjų taip. Kiley gimė 1978 m. Fitchburg, MA. Ji pati nelankė šeštadienės mokyklos, nešoko tautinių šokių, neskautavo, tačiau girdėjo kaip seneliai tarpusavyje bendravo lietuviškai. Lietuviški pateikalai buvo įprasti jų šeimos virtuvėje. Dar sovietų laikais, devintajame dešimtmetyje jos tėvas James Kraskouskas keliaudavo į Lietuvą. Jis domėjosi savo šaknimis ir meilę lietuviškam paveldui įžiebė savo dukrai Kiley. 1993 metais Kiley pirmą kartą aplankė savo protėvių žemę, dalyvau-dama „People to People Student Ambassador“ programoje. Antrą kartą ji buvo Lietuvoje po septynerių metų – vyko į savo tėvo vestuves. James Kraskouskas vedė kaunietę Astą, kuri dabar Boston College studijuoja teologiją.

Žinodamas, kad labai dažnai senųjų ateivių pavardės XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje imigracijos tarnautojų būdavo iškraipomos, pasiteiravau Kiley – gal jie buvo Krasauskai? Bandžiau rasti giminystės ryšį su garsiu Lietuvos grafiku Stasiu Krasausku (1929–1977). Ne, Kiley – ne iš tų Krasauskų.

Nuo sociologijos – prie kino

Igijusi bakalaurą iš sociologijos bei politikos mokslų University of Denver, Kiley nutarė pratęsti studijas University of New York, kur apgynė magistro laipsnį – taip pat sociologijos srityje. Tačiau po to savo gyvenimą ji pasuko kitu keliu. Kiley pripažino: „Vis dar mąstau kaip sociologė, ypač apie rasių, klasių, lyčių nelygybės klausimais. Tai mane įtakoja – ir kaip žmogų, ir kaip kinematografijos kūrėją. Nutariau netapti akademike, nes supratau, kad dokumentinių filmų kūryba yra žymiai pajėgesnis būdas nagrinėti sociologinius bei politinius klausimus. Mėgstu įtemptą darbo aplinką, manęs negąsdina griežti terminai. Tai kino gamybos dalis, akademiniam pasaulyje to tikrai tikrai nepatirsi“, – teigia pašnekovė.

Kada ji pajuto pašaukimą kinematografijai? Kiley kuklinasi. Ji nemano esanti „kinematografininkė“ – tiesiog per filmų kūrimą galinti papasakoti apie tikrus įvykius, kurie ją domina. Dokumentika – graži ir pajėgi. Trauką kinui Kiley pajuto 2004 metais, studijuodama New York. Ten ji ir dėstė kai kuriuos kursus, juose panaudodama ir dokumentinius kadrus. „Nustebau, patyrusi kiek iš tikrųjų buvo ge-

ro to žanro kino. Tiesa, kartais informacija būdavo naudinga, tačiau meninis pateikimas – siaubingas. Gal buvau naivi, bet pajutau norą kūrybingiau viską sujungti. Dabar suprantu, koks tai buvo iššūkis, kaip tai sudėtinga ir brangu“, – pripažino Kiley.

Jauna Amerikos lietuvaitė pradėjo dirbti dviejose pirmiau-jančiose kino studijose Virginia valstijoje – „Rock Creek Productions“ Reston mieste ir „Cortina Productions“ McLean. Kiley iš karto nutarė „atsisėsti į dvi kėdes“ – ne tik kurti filmus, bet ir būti jų vadybininke. Galbūt kūryba yra romantiškesnė nei vadyba, tačiau jai prie širdies ir viena, ir kita. Verslininkės gyslelę ji paveldėjo iš savo tėvo verslininko bei senelių, kurie turėjo alkoholinių gėrimų parduotuvę. Kiley užsidega: „Kokia tai jėga –

sukurti savo verslą ir būti įvykių sukuryje. Aišku, tokia aplinka ne silpnaširdžiams, tačiau mane jau-dina jos galimybės augti su tuo, kas tavo rankomis sukurta.“

„Žinai, ką lietuviai sako, – pajuokavau aš. – Kas nerizikuoja, tas negeria šampano“.

Gimtadienio dovana sau

Kiley Kraskouskas gimė būti verslininke. „Turėti verslą – tai turbūt užkoduota mano DNA,“ – sako ji. Prieš dešimt metų ji užsibrėžė gyvenimo tikslą – iki 35-erių sukurti kino filmą ir pradėti savo verslą. Šiomis dienomis Kiley kaip tik švenčia šį jubiliejų, ir svajonė – įgyvendinta. Ji laiminga, kad jos kūrybiniame kelyje atsirado dvi bendramintės, bendražygės ir verslo koproduuserės – tai Andrea Pappito ir Leola Calzolari-Stewart. Trijulė siekė to paties, ir bendro darbo išdavoje gimė filmas „The Last Song Before the War“. Jų pastangų vaisius pralenkė moterų lūkesčius, ir jos nutarė įsteigti savo bendrovę „Thinking Forward Media“. Kiley, Andrea, Leola bei kiti jų bendradarbiai rimtai domisi pasaulinio masto klausimais: ekonominiu vystymusi skurdu, demokratija bei moterų teisėmis, todėl ir ieško užsakovų tokios tematikos filmams. Neseniai George Washington University užsakymu baigė kurti keletą vaizdajuosčių, pasakojančių apie šios mokslo įstaigos narių pasiekimus, gerinant žmonių gyvenimą pasaulyje. Jos taip pat propaguoja turizmą besivystančiose šalyse, ypač Zimbabvėje. Anot trijulės, turizmas yra taikus raktas, norint atverti duris geresniam tarpusavio supratimui bei ekonominiam bendradarbiavimui.

Pasidalinimo džiaugsmas

Kiley filmas „The Last Song before the War“ šį savaitgalį bus rodomas „Chicago International Movies and Music“ festivalyje. Dokumentinėje juostoje pasakojama apie kasmetinę šventę dykumose Timbaktu vietovėje. Apie stulbinantį koncertą, kuriame dalyvauja daugybė „Grammy“ apdovanojimą pelniusių atlikėjų. Susirinkus Saharos kopose, jų širdyse ir daina susilieja – vardan pasaulinės taikos ir Tuarego paveldo išsaugojimo.

O prieš tai sekė trys ilgi, sudėtingi kūrybinio darbo metai. Nelengva buvo rasti lešų šios dokumentikos įgyvendinimui. Didelis iššūkis buvo ir dvi svetimos kalbos, kurios naudojamos įgarsinant filmą.

Filmo režisierė bei prodiuserė tikisi, kad po peržiūros Čikagoje filmu susidomės ir kitų festivalių rengėjai. O paklausta apie artimiausius planus, Kiley nusišypso: „Džiaugtis, dalinantis savo filmu su kitais.“

Pabaigoje parūpo paklausti Amerikos lietuvaitės, kas dar – be kino ir verslo – užima jos pasaulio erdvę? „Iš tikrųjų mėgstu savo darbą, – atsakė Kiley, – o po jo... Esu ištėkėjusi, turiu septynmetį sūnų ir mažą šuniuką. Ar tai neįrodo, kad esu užimta!?“

Jaunosios pianistės koncertuos „Carnegie Hall“

Kristina Budvytė (kairėje) ir Adelė Daunoravičiūtė.

Daivos Jucikaitės nuotr.

LAIMA APANAVIČIENĖ

Mūsų jau nestebina jaunų lietuvių muzikų pasirodymai tarptautinėse arenose. Ir ne tik pasirodymai, bet ir „laurų skynimas“ įvairiausiuose konkursuose. Noriu skaitytojus supažindinti su dar dviem jaunosiomis pianistėmis, kurios š. m. gegužės 27 d. koncertuos garsiajame „Carnegie Hall“, New York.

Dėkoju Elonai Vaišnienei parašiusiai man laišką ir pranešusiai šią žinią. Susisiekiu su vienos iš merginų mama Irena Budvytiene ir paklausinėju apie merginų sėkmę. O su pačiomis merginomis ruošiuosi pasimatyti mano kelionės į Lietuvą metu.

Taigi apie viską iš pradžių. Klaipėdos universiteto Menų fakulteto Instrumentinės katedros atlikimo meno studentės pianistės – tuoj 22-ąją gimtadienį švėšianti Adelė Daunoravičiūtė ir dvidešimt vienerių Kristina Budvytė – bei jų pedagogė profesorė Tatjana Romaškina šiuo metu išgyvena ir džiaugsmą, ir nerimą. Fortepijoninis merginų duetas laimėjo I vietą fortepijoninio ansamblio kategorijoje „American Protege“ konkurse. Laimėtojoms suteikta galimybė koncertuoti garsiausioje pasaulio koncertų salėje „Carnegie Hall“, New York. Salėje, kurioje dirigavo Piotr P. Čaikovskij, koncertavo Sergej Rachmaninov ir kiti garsūs atlikėjai. Čia yra koncertavę ir lietuviai pianistai: Kasparas Uinskas, Andrius Žlabys, Edvinas Minkštinas bei Guoda Gedvilaitė.

O kaip Adelė ir Kristina pateko į šią garsiąją salę? 2011 metais merginos dalyvavo Vienoje (Austrija) vykusiame tarptautiniame konkurse „XXI

a. menas“ ir tapo šio konkurso I vietos laimėtojomis ansamblio kategorijoje. Profesorės T. Romaškinos sumanymu bei rūpesčiu konkurso organizatoriai profesionalia technika, padedant profesionaliems režisieriams, įrašė merginų atliekamus Ludwig van Beethoven, Claude Debussy, Robert Schumann bei Felix Mendelssohn kūrinius keturioms rankoms. Tuos įrašus merginos ir nusiuntė į New York konkursui „American protege piano and strings competition“. Gavusios žinią, kad tapo šio konkurso pirmosios premijos laimėtojomis, merginos su nerimu laukia pasirodymo garsiojoje salėje.

Muzikos kelią tiek Adelė, tiek Kristina pasirinko nuo pat mažumės. Adelė mokėsi Klaipėdos „Vyturio“ vidurinėje mokykloje, kurioje sustiprintas muzikinis ugdymas, Kristina lankė muzikos mokyklą Šilutėje. Jos – daugybės tarptautinių konkursų dalyvės ir laureatės, tad jau ne pirmus metus yra kviečiamos į aukštųjų šalių mokyklų studentų, laimėjusių pirmąsias vietas, pagerbimo iškilmes Prezidentūroje bei Vyriausybėje.

Profesorė T. Romaškina laikraščiu „Vakarų ekspresas“ sakė, prieš keletą metų turėjusi nuojautą, kad šias dvi gabias, darbščias studentes reikėtų sujungti į fortepijoninį duetą, o laimėto „American Protege“ konkurso ir galimybės koncertuoti bene garsiausioje pasaulio salėje profesorė tik sėkme nevadintų. „Atlikėjai žino, kiek triūso kainuoja tokia sėkmė. Kita vertus, ne vienas patyręs muzikas, išdirbęs daugybę metų, tegali pasvajoti apie „Carnegie Hall“, o mūsų jaunosios studentės tokią galimybę pelnė jau dabar“, – laikraščio „Vakarų ekspresas“ žurnalistei Andromedai Milinienai sako T. Romaškina.

Merginoms, jų tėveliams bei dėstytojams nerimą kelia tai, kad New York pasiekti nėra taip paprasta, ir be kitų žmonių pagalbos studentės neapsieis. Tiesa, talentingų merginų kelione visomis išgalėmis rūpinasi Klaipėdos universiteto vadovybė, tačiau jų finansinės galimybės nėra didelės. Kristinos mama, su kuria šiuo metu susirašinėju, savo laiške rašo: „Mums būtų didelė paspartis ir parama, jei žmonės susidomėtų merginų koncertu.“

A. Daunoravičiūtė ir K. Budvytė „Carnegie Hall“ (881 7th Ave., New York, NY 10019) koncertuos gegužės 27 d. 8 val. v. Linkime merginoms sėkmės ir visus galinčius kviečiame apsilankyti koncerte. Kartu su merginomis į New York atvyksta ir jų mokytoja prof. T. Romaškina.

Prof. Tatjana Romaškina.

<http://www.ve.lt> nuotr.

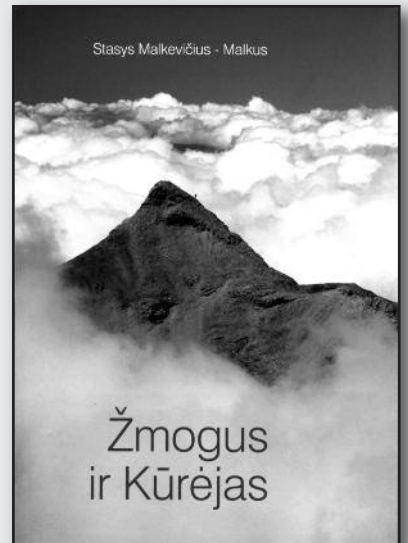
„DRAUGO“ KNYGYNĖLIS

„Žmogus ir Kūrėjas“

Kovo 11-osios Nepriklausomybės akto signataro, inžinieriaus elektromechaniko Stasio Malkevičiaus-Malkaus knyga „Žmogus ir Kūrėjas“ (Vilnius: „Nacionalinis energetikos forumas“, 2012. – 176 psl.) – tai kvietimas kiekvienam iš mūsų stabtelėti, pažvelgti į mus supančią realybę ir save patį, pamatyti, „kad pasaulis sukurtas ne žmogaus rankomis, kad tokia kūryba ne žemiškojo proto galimybės ir kad tai ne chaoso ir atsitiktinumo padarinys.“

Pasak autoriaus, mokslas nėra kliūtis atrasti ir pažinti Dievą Kūrėją. Atvirkščiai: „Kūrėjas, sukūręs pasaulį, sukūrė ir reiškinius, taigi ir prielaidas mokslui atsirasti. Kūrėjas tapo mokslo fundatoriumi, o mokslas tikėjimo partneriu. Visų Žemėje atrastų dėsnių, teorijų autorių turėtų būti pripažintas pasaulio sukūrėjas. Žmogus tik atrado dėsnius.“

Knygos kaina – 17 dol.

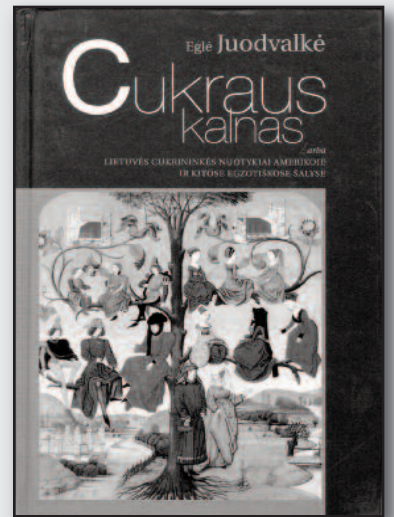
„Cukraus kalnas arba lietuvių cukrininkės nuotykių Amerikoje ir kitose egzotiškose šalyse“

Tai pirmoji žinomos išeivijos lietuvių poetės prozos knyga. Knygoje daug pasakojama apie diabeto ligą, pasireiškusią dar vaikystėje, apie grumtynes su tai ligai būdingais veiklos ir kitais apribojimais. Autorė įtaigiai pasakoja apie negalios įveikimo būdus, apie sveikatos apsaugą ir socialinę rūpybą JAV ir Vokietijoje.

Knygoje daug įdomių žinių apie išeivių kultūrinę veiklą, kūrybinio kelio ir darbo radijo laidose ypatumus, išpūdingi kelionių po įvairias pasaulio šalis aprašymai.

Knygą išleido Lietuvos Rašytojų sąjungos leidykla, 2000 metais.

Knygos kaina – 20 dol.

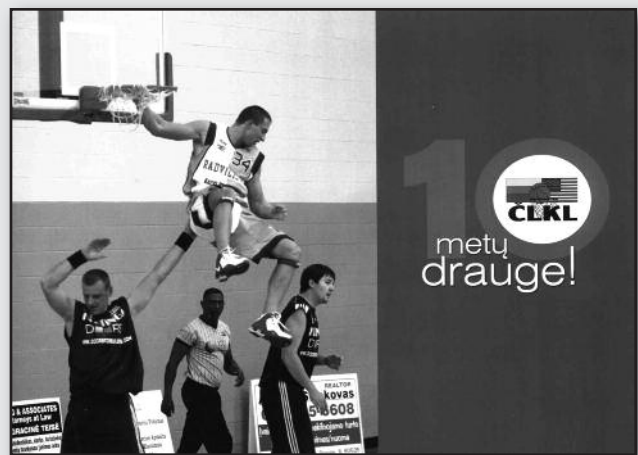
„ČLKL – 10 metų drauge“

„Draugo“ knygynėlyje skaitytojai gali įsigyti Čikagos lietuvių krepšinio lygos (ČLKL) veiklos dešimtmetį nužvelgiančią knygą – „ČLKL – 10 metų drauge“ (Chicago: Bozillas. com, 2013. – 145 psl.). Spalvinga, daugybę fotografijų turinti knyga bus įdomi ne tik sportininkams, bet ir tiems, kas domisi sporto istorija. Knygoje aprašoma jau 10 metų Čikagoje gyvuojanti krepšinio lyga, kurios pradininkas buvo Aurimas Matulevičius su bendraminčiais.

„Daugeliui lietuvių emigrantų tiesiog pasisekė išvykus iš Lietuvos apsigyventi JAV Čikagos mieste, kuris yra neoficiali išeivijos lietuvių sostinė užsienyje. Nemažai daliai mūsų, isikuriant čia ir pradėdant naują gyvenimo tarpsnį, buvo sunku įsivaizduoti jį – kaip gyvenimą be krepšinio. Šiam kilniam sportui gyvuojant Čikagoje, mes, lietuviai, didžiuojamės galėdami drauge susitikti savaitgaliais ir smagiai praleisti laiką krepšinio aikštelėje“, – rašo lygos įkūrėjas A. Matulevičius knygos pradžioje.

Knygos kaina – 30 dol.

Knygas galima įsigyti paštu, pridedant 9,25 proc. mokestį, užsisakant IL valstijoje. Per-

siuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomai siunčiamą knygą – 2.5 dol. mokestis. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

Paruošė L. A.

APŽVALGOS

Skalūnų dujos: privalumai ir grėsmės

Lietuvoje jau keli mėnesiai karštai reiškiamos skirtingos nuomonės dėl skalūnų dujų žvalgybos ir gavybos. Dėl to nesutaria ir Lietuvos politikai, net valdančiosios koalicijos atstovai. Skalūnų dujų žvalgybos ir gavybos Lietuvoje ketina imtis konkursą laimėjusi amerikiečių bendrovė „Chevron“. Šiems darbams pritaria premjeras Algirdas Butkevičius, ūkio ministrė Birutė Vėsaitė ir Seimo opozicijos vadovas Andrius Kubilius. Tačiau tokiems darbams nepritaria dalis Seimo valdančiosios koalicijos atstovų, ypač socialdemokratas Algimantas Salamakinas. Jo nuomone, nežinia, ar Lietuva išgaus energetinę nepriklausomybę, niekas nežino, kiek tų dujų yra žemės gelmėse, ar ekonomiškai atsipirks jų gavyba. Bet yra beveik garantuota grėsmė gerti užterštą vandenį.

Didžiausias šių dujų privalumas – jos yra pigesnės už įprastines gamtines dujas. Jos gali atpiginti įprastines kuro rūšis. Skalūnų dujų gavyba JAV sukėlė energetinę revoliuciją – gamtinės dujos šalies rinkoje smarkiai atpigę, o iš gamtinių dujų importuotojos JAV gali tapti eksportuotoja. Spėjama, kad Lietuvoje išgaunami skalūnų dujų ištekliai yra 30–100 mlrd. kub. metrų, kai kurie geologai mini mažesnius kiekius, o kiti mano, kad vietoj skalūnų dujų bus rasta skalūnų nafta. Kol neatlikta žvalgyba, visi šie skaičiai yra gryna teorija. Jei minimi 30–80 mlrd. kub. m dujų būtų patvirtinti žvalgybos, tokio kiekio gamtinių dujų Lietuvai pakaktų 10–30 metų, kas iš dalies garantuotų nepriklausomybę nuo vienintelio gamtinių dujų tiekėjo.

Europoje skalūnų dujų gavyba dar nevyksta, tačiau keliose šalyse jau vykdomi žvalgybos darbai, naudojant hidraulinio sluoksnio ardymo technologiją. Kai kur – Prancūzijoje, Bulgarijoje, Čekijoje – ši technologija uždrausta, Jungtinėje Karalystėje, Rumunijoje, Švedijoje darbai buvo pristabdyti, bet dabar vėl leidžiami. Vokietijoje žvalgybos darbai vyksta, tačiau kai kuriose žemėse yra uždrausti. Platūs žvalgybos darbai vyksta kaimyninėje Lenkijoje.

Pagrindinės numanomos galimos grėsmės skalūnų dujų žvalgyboje ir gavyboje yra šios. Išvažinėjami pasėliai ir laukai, gali sugriauti melioracijos sistemas vykdant sprogdimus negiliuose gręžiniuose. Manoma, kad gręžinių gręžimo darbai sukelia oro taršą, triukšmą, vibraciją, gali smarkiai pakenkti aplinkai. Gali užteršti požeminius ir gruntinius vandenis vykdant gręžimo darbus. Vyksta hidrauliniai sluoksnio ardymo darbai horizontaliose 100–300 m ilgio gręžinio atšakose, naudojant didelį slėgį, vandens, smėlio (5 proc.) ir cheminių medžiagų (0,5–1 proc.) mišinį. Kyla grėsmės dėl didelio vandens kiekio – iki 10,000 kub. metrų, kai kurių toksinių cheminių medžiagų naudojimo. Į paviršių kartu su dujomis grįžta apie 50 proc. vandens, kurį reikia laikyti specialiose talpose, spręsti, kaip jis bus valomas – vietoje ar kitur; dėl jo transportavimo, apsaugos nuo išsiliejimo ir galimo grunto, gruntinių ar paviršinių vandenų užteršimo. Šio tirpalo negalima grąžinti atgal į gilius

požeminius vandeningus horizontus, pakartotinai galima naudoti tik tinkamai išvalius. Cheminės medžiagos yra didelė problema, tačiau jų viešą paskelbimą ir naudojimą kontroliuoja Lietuvoje galiojantys ES įstatymai. Norint išvengti šio pavojaus labai svarbi yra darbų kontrolė bei nuolatinis aplinkos kokybės tikrinimas. Vykstant skalūnų dujų gavybą galima užteršti kraštovaizdį. Pavyzdžiui, kai JAV 1 kv. km tenka iki 1,6 gręžinio, pastatomos ir aikštelės, privažiavimo keliai, vandens baseinai, dujotiekiai, elektros linijos ir kiti įrenginiai.

Buvusios Vyriausybės 2012 m. paskelbto konkurso dėl angliavandenių žvalgybos ir gavybos Tauragės-Šilutės plote sąlygos nebuvo tinkamai parengtos. Tuo metu buvo remtasi 2006 m. atliktu poveikio aplinkai vertinimu, kuris nebuvo tinkamai pristatytas savivaldybėms ir vietos bendruomenėms, pažeidžiant Orhuso konvencijos reikalavimus. Be to, 2006 m. nebuvo ir kalbų apie naujas galimas grėsmes.

Seimo Aplinkos apsaugos komiteto prašymu Lietuvos mokslų akademija 2013 m. kovo 19 d. pateikė išvadą dėl skalūnų dujų žvalgybos ir gavybos poveikio aplinkai bei žmonių sveikatai. Lietuvos mokslų akademijos komisijos išvadose nurodoma, kad skalūnų dujų žvalgyba Lietuvos žemės gelmėse galima, nes tai yra vienintelė priemonė, griežtai laikantis visų aplinkosaugos nuostatų, ištirti skalūnų dujų ar skalūnų naftos paplitimą, galimus išgaunamus dujų ar naftos išteklius, jų energetinę bei ekonominę vertę. Skalūnų dujų išteklių žvalgybai ir gavybai reikia tobulinti žemės gelmių naudojimo ir apsaugos, aplinkos apsaugos, savivaldybių veiklos bei kitus susijusius teisės aktus.

Jungtinėse Valstijose uolienų hidraulinio plėšymo technologija naudojama nuo 1947-ųjų ir yra atlikta per milijonas gręžinių. Horizontalus uolienų skaldymas, pasak žinovų, dujų gavyboje taikomas tris dešimtmečius. Tačiau daugelyje šalių tai naujovė, todėl ne nuostabu, kad gyventojams kyla abejonių. Dažniausiai baiminamasi, kad skaldant uolienas plyšiai gali pasiekti vandeningus sluoksnius ir užteršti vandenį. Tiksliai skysčio, naudojamo hidraulinio plėšymo procese, sudėtis yra nežinoma, nes tai yra laikoma energetikos susivienijimų komercine paslaptimi. Tačiau šio skysčio sudėtyje yra toksiškos medžiagos, galinčios padaryti ilgalaikę žalą gruntiniams vandenims.

Štai balandžio 16 d. JAV Federalinis teismas nusprendė, kad B. Obama administracija nepaisė hidraulinio plėšymo keliamo pavojaus. Administracija pažeidė įstatymus, suteikdama leidimus naftos gavybai Kalifornijos valstijoje prieš tai neištyrusi pavojų, kuriuos kelia hidraulinio plėšymo technologijos naudojimas. Lietuvoje rodomas 2010 m. sukurtas amerikiečių dokumentinis filmas „Gasland“ (režisieriaus Josh Fox), kuriame filmo kūrėjas keliauja per 32 valstijas susitikti su kaimo vietovių gyventojais, gyvenančiais ten, kur vyksta skalūninių dujų gavyba. Jis atranda nuodingo vandens upes, užnuodytus šulinius, dvesiančius gyvulius, luošinančias ligas, užsiliepsnojančius vandens čiaupus ir darosi aišku: visi vandens šaltiniai susisiečia su kitais vandens šaltiniais. Ir kad yra dalykų, vertingesnių už pinigus.

Lietuvos valdžia kol kas vengia atvirų svarstymų apie skalūnų dujas,

todėl Žemaitijos bendruomenės atkakliai priešinasi bet kokiai žvalgybai ir gavybai. Bendruomenės surengė ne vieną demonstraciją prie Seimo ir Vyriausybės, gyventojai reikalauja įrodymų, jog skalūninių dujų gavybos technologijos yra ekologiškai saugios, bet aiškių atsakymų į klausimus negavo. „Chevron“ kompanijos dukterinė įmonė prievartiniu, kartais apgaulės būdu vertė gyventojus pasirašyti sutartis ir nenori suteikti informacijos apie vykdomus darbus. Balandžio 18 d. 275 Žemaitijos kaimo bendruomenės, bendruomenių susivienijimai ir visuomeninės organizacijos aukščiausiosioms Lietuvos įstaigoms įteikė atvirą kreipimąsi, kad skalūnų dujų gavyba ir žvalgyba prieštarauja LR Konstitucijai, o dujų gavyba veda į neišvengiamą ekologinę katastrofą – geriamo vandens užteršimą. Todėl Žemaitijos bendruomenės kategoriškai reikalauja, jog LR Prezidentė, Seimas ir Vyriausybė atsakytų planų vykdyti skalūnų dujų žvalgybą ir gavybą.

Skalūnų dujų išgavimas nėra nekalta ir nepavojingas dalykas, kaip teigia Amerikoje pabuvęs Lietuvos aplinkos ministras ar kai kurie kiti politikai. Lietuvos mokslų akademijos komisija savo išvadose numatė, kad po skalūnų dujų išgavimo gali kilti rimti pavojai. Tai lūžių tvirtumo (sankabumo) pažeidimas ir žemėdrebių pavojus. Požeminio vandens užteršimas (geriamojo, mineralinio, balneologinio, geoterminio). Dujų ir kitų medžiagų iš naudojamos storumės kilimas aukštyne. Skalūnų dujų gavybos plote 1,750–2,000 m gylyje bus pažeistas paviršius, sutrupintas, įterpian smėlio ir cheminių medžiagų ~200 m storio uolienų klodas. Negrįžtamai ir neatstatomai bus pažeistos, o galbūt ir sugadintos žemės gelmės, kurių naudojimas ateityje gali būti sunkesnis. Kai kurie tokio savybių pasikeitimo padariniai gali pasireikšti arba būti nustatyti po daugelio metų. Cheminių medžiagų, jeigu tarp jų bus toksinių, laikymas žemės gelmėse prieštarauja Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymui. Neaiškumų yra daugiau negu atsakymų. Todėl Lietuvos gyventojai su nerimu ir nepasitikėjimu žvelgia į skalūnų dujų žvalgybą ir gavybą.

Parengta pagal internetinę žiniasklaidą

MUTUAL FEDERAL BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com
Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvoje lankėsi NATO jungtinių pajėgų vadavietės viršininkas

Juožas Olekas ir Hans-Lothar Domroese.

G. Savicko nuotr.

Vilnius (ELTA) – Balandžio 18 d. su darbo vizitu Lietuvoje lankėsi NATO jungtinių pajėgų vadavietės Brunsume (Nyderlandai) vadas generolas Hans-Lothar Domroese. Svečias susitiko su krašto apsaugos ministru Juozu Oleku, kariuomenės vadu generolu leitenantu Arvydu Pociumi, Karinių oro pajėgų vadu generolu majoru Edvardu Mažeikiu, kitais Krašto apsaugos ministerijos ir kariuomenės atstovais. Susitikimų metu aptarti aktualūs klausimai, susiję su tarptauti-

nėmis pratybomis, regioniniu bendradarbiavimu ir operacijomis. NATO jungtinių pajėgų vadavietė Brunsume yra operacinis Aljanso štabas, kuris planuoja jungtines operacijas ir joms vadovauja. Pagrindiniai šios vadavietės uždaviniai yra susiję su NATO tarptautinių saugumo paramos pajėgų Afganistane ir NATO 5-ojo straipsnio – kolektyvinės gynybos – operacijomis, tarptautiniu kariniu bendradarbiavimu ir NATO greitojo reagavimo pajėgomis.

Į Afganistaną išlydėta paskutinė grupė

Kaunas (ELTA) – Penktadienį, balandžio 19 d. Kaune, Šv. arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčioje ir Vytauto didžiojo karo muziejaus sodelyje, į misiją Afganistane išlydėta Lietuvos vadovaujamos Goro provincijos atkūrimo grupės septynioliktoji karių partinė. Ji bus paskutinė.

Lietuva yra priėmusi sprendimą iki 2013 metų pabaigos iš Afganistano Goro provincijos išvesti savo karius ir užbaigti provincijos atkūrimo grupės misiją.

Kartu su septynioliktosios partinės kariais į misiją Afganistane vyks ir Karinių patarėjų bei Operacijų koordinavimo centro patarėjų grupės, konsultuosiančios Goro provincijoje veikiančias vietas saugumo pajė-

gas. Taip pat išlydėti ir NATO Tarptautinių saugumo paramos pajėgų Centrinėje ir Vakarų regiono vadavietėse Kabule ir Herate tarnausiantys Lietuvos kariai.

Išlydimi kariai.

ELTA nuotr.

Švedijos Vyriausybė leido tiesti „NordBalt“ į Lietuvą

Vilnius-Stockholm (ELTA) – Švedijos Vyriausybė balandžio 18 d. suteikė galutinį leidimą tiesti „NordBalt“ elektros jungtį į Lietuvą. Švedijos vyriausybės interneto svetainėje skelbiama, kad ministrų kabinetas nutarė leisti valstybinei įmonei „Svenska Kraftnat“ statyti kabelio jungtį, sujungiančią Švedijos ir Lietuvos elektros tinklus. „NordBalt“ sudarys 40 kilometrų kabelio atkarpą sausumoje ir 400 kilometrų – po jūros dugnu tarp Švedijos Nybro miesto ir Klaipėdos Lietuvoje. Švedijos informacinių technologijų ir energetikos ministrė Anna-Karin Hatt teigė, kad reikia labiau integruotos ir geriau veikiančios elektros energijos rinkos bei energijos perdavimo pajėgumų Europoje. „NordBalt“ projektas turės

labai didelės reikšmės sujungiant Baltijos šalių ir Skandinavijos elektros tinklus bei prisidės užtikrinant elektros tiekimo saugumą tiek Švedijoje, tiek Baltijos šalyse. „NordBalt“ jungtis bus tiesiama per pajūrio juostos dalį Klaipėdoje ir Kuršių nerijoje, Lietuvos teritoriniuose vandenyse ir išskirtinėje ekonominėje zonoje. Jungtį sudarys du greta pakloti kabeliai, iš viso jo bus pagaminta 900 kilometrų. 520 mln. eurų (1,795 mlrd. litų) vertės 700 MW galios jungtį numatoma nutiesti iki 2015 m. gruodžio. Kabelį jungčiai už 932 mln. litų (270 mln. eurų) gamina ir sumontuos konkursą laimėjusi Švedijos bendrovė ABB. Lietuvos ir Švedijos elektros jungtis yra vienas iš strateginių Lietuvos energetikos projektų.

B. Obama atvyko į Boston pagerbti aukų

Boston (BNS) – JAV prezidentas Barack Obama pažadėjo, kad tyrėjai ras sprogdintojus, surengusius išpuolį Boston maratone, ir privers juos atsakyti. Tai jis pareiškė per pamaldas, kurios surengtos įvairių konfesijų žmonėms Šventojo Kryžiaus katedroje Boston, praėjus trims dienoms nuo sprogimų, nusinešusių tris gyvybes ir sužeidusių apie 180 žmonių. Prezidentas pareiškė visos tautos solidarumą su vienu didžiausių pasaulio

miestų. B. Obama kalbą kelis kartus audringais plojimais pertraukė du tūkstančiai Šventojo Kryžiaus katedros parapijiečių. JAV prezidentas parodė solidarumą ir su Kinija, kurios studentė Lu Lingzi buvo viena iš trijų žuvusiųjų Boston per sprogimą. Sielvartaujant jos artimiesiems ir draugams abipus vandenyno, mes prisimename apie žmogiškumą, kuriuo mes visi dalijamės, – pažymėjo jis.

Baltarusijos fotokonkurso medžiagų teismas pripažino ekstremistine

Minskas (ELTA) – Gardino srities Ašmenos teismas pripažino ekstremistine respublikinio konkurso „Baltarusijos spaudos nuotraukos 2011“ medžiagą. Praėjusių metų rudenį Baltarusijos ir Lietuvos pasienyje iš fotografų Julija Doroškevič ir Aleksandr Vasiukovič buvo paimtas 41 fotoalbumo „Baltarusijos spaudos nuotraukos 2011“ egzempliorius, kur buvo sudėtos laureatės nuotraukos. Leidiniai buvo perduoti Baltarusijos KGB. Albume buvo išspausdintos agentūrų „The Associated Press“,

„Reuters“, „France Presse“, EPA, „Belta“ fotografų, tapusių konkurso nugalėtojais, nuotraukos. Baltarusijos KGB pažymėjo, kad fotokonkurso medžiaga yra ekstremistinė.

Teismo posėdis vyko už uždarytų durų. Į teismą kreipėsi Baltarusijos KGB Gardino srities valdyba. Savo pareiškime saugumiečiai rėmėsi įstatymu „Dėl priešinosi ekstremizmui“, kuriame sakoma, kad „veikla, kuria siekiama žeminti piliečių nacionalinę garbę ir orumą, yra ekstremistinė“.

Kaltinimai Rusijos opozicijos vadovui A. Navalny

Aleksej Navalny.

ELTA nuotr.

Maskva (BNS) – JAV Rusijos tyrėjai didina spaudimą vienam didžiausių prezidento Vladimir Putin kritikų Aleksej Navalny prieš jį pradėdami naują baudžiamąją bylą dėl sukčiavimo. A. Navalny, praėjusiais metais vykusių masinių protestų prieš V. Putin vadovas, dalyvavo teisme dėl valstybės kompanijos turto iššvaistymo Kirovo srityje. A. Navalny neigia prasikaltęs ir tvirtina, kad kaltinimai yra Kremliaus kampanijos, skirtos nuslo-pinti opoziciją, dalis.

EP pritarė vizoms ukrainiečiams ir moldavams

Strasbūras (BNS) – Ukrainos ir Moldovos žurnalistai, nevyriausybinių organizacijų atstovai bei jaunimas galės lengviau gauti trumpalaikes ES vizas. Tai numatoma ES ir minėtų šalių susitarimuose, kuriems balandžio 18 d. pritarė Europos Parlamentas. Supaprastinti kelionės tikslą patvirtinančių dokumentų reikalavimai bus taikomi pilietinės visuome-

nės organizacijų atstovams, žurnalistams, taip pat laisvųjų profesijų atstovams, dalyvaujantiems tarptautinėse parodose, konferencijose ir seminaruose. Be to, šių kategorijų atstovams nebebus taikomas 70 eurų vizos išdavimo mokestis, o turintiems biometrinčius tarnybinius pasus ir planuojantiems trumpalaikes keliones į ES, vizų išvis nereikės.

Varšuvoje minimos geto sukilimo 70-osios metinės

Varšuva (BNS) – Varšuvos miesto valdžia balandžio 18 d. prisiminė prieš 70 metų vykusį geto sukilimą ir pavadino jį pagarbos vertu šimtų jaunų prastai ginkluotų žydų mėginimu atsikratyti savo engėjų nacių. Varšuvos geto sukilimas buvo pirmasis miestiečių sukilimo atvejis nacių okupuotoje Europoje. Šimtams kovotojų, neturėjusių galimybės laimėti, tai buvo desperatiškas aktas, – buvo pasirinkta garbinga mirtis su ginklu rankoje, taip pat galimybė atkeršyti savo engėjams. Per mėnesį trukusį sukilimą žuvo maždaug 7,000 žydų, dauguma iš jų buvo palaidoti gyvi, dar daugiau nei 50,000 jų buvo išsiųsti į Treblinkos koncentracijos stovyklą.

Tačiau kelios dešimtys sukilėlių išgyveno – jie pabėgo nuotekų vamzdžiais. Minėjime dalyvavo ir vienas tokių sukilimo liudininkų 89-erių Simcha Rotemas, vadintas Kaziku, kuris neturėjo vilties pergyventi tą sukilimą. „Norėjau gražesnės, padoresnės mirties, nei dujų kameroje“, – sakė S. Rotemas. Varšuvos geto sukilimo metinių minėjimui numatyta daug renginių, tarp jų apeigos vienintelėje po karo likusioje sostinės sinagogoje, ir koncertas vidurnaktį prie paminklo didvyriams Varšuvoje. Priešais paminklą atidaromas naujas muziejus, pasakojantis tūkstančio metų Lenkijos žydų istoriją, kurią nutraukė Holokaustas.

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

CHIRURGAJAI

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
Aurora Medical Center
10400 75 St., Kenosha, WI 53142
262-948-6990

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, SC
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SURENDER LAL, MD
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos susitarus

BENDRA PRAKTIKA

ANDRIUS KUDIRKA, MD, MPH
Bendros praktikos gydytojas
15300 West Ave. #221 South
Orland Park, IL 60462
708-590-5300
www.seimosgydytojas.com

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

VYTENIS GRYBAUSKAS, MD
SUSAN T. LYON, MD
Ausų, Nosies, Gerklės ligos,
Chirurgija, Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

GINEKOLOGIJA

RAMONA C. MARSH, MD SC
Obstetrics & Gynecology
3825 Highland Avenue Suite 4A
Downers Grove, IL 60515
630-852-9400
Valandos susitarus

STUBURO IR SKAUSMO

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
SHINGO YANO, MD
CHADI YAACOB, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Itasca: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA – AKINIAI
2701 W 69th St., Chicago, IL
5850 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL
60439
1051 Essington Rd. #200
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ODOS LIGŲ SPECIALISTAI

DR. K. JUCAS
Odos ligų specialistas gydo odos
teigiamus ir neigiamus auglius ir žaizdas.
Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

WWW.SKYTRIP.NET
info@skytrip.net

773-663-4363**SIŪLOME:**

- Pigiausi avia bilietai į Vilnių, Kauną, Palangą.
- Poilsinės kelionės, pažintiniai turai į Las Vegas, Floridą, Havajus, Meksiką, Dominiką, Karibų salas.
- Kruizai.
- Skrydžiai iš Lietuvos.

KEPYKLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę — www.racinebakery.com

“BAKE FOR ME” KAVINĖS
Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre

321 N. Clark,
Chicago, IL 60654
312-644-7750
pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 3:30 v.p.p.

4305 S. Halsted,
Chicago, IL 60609
773-624-9900
pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 5:30 v.p.p.
šešt. nuo 8 v.r. iki 2 v.p.p.

Siūlome pigiausius skrydžius visomis oro linijomis
iš Čikagos ir kitų Amerikos miestų į

LIETUVĄ**www.vytistours.com**

info@vytistours.com

1-800-778-9847

4024 235th St., Douglaston, NY 11363

Teiraukitės mūsų 2013 m. brošiūros. Ją galite patys išsispausdinti adresu:

www.vytistours.com

Speciali turstinė kelionė į Baltijos kraštus 2013 m. 6/25–7/6
Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Kainas sužinoti ir užsisakyti vietas galite
www.vytistours.com

Siūlome informaciją apie specialias nuolaidas
Atsiųskite savo el. pašto adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčyliene
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net

Lufthansa

FINNAIR

tickets@doleris.com

1-800-514-9989**PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA****SIŪLO DARBĄ**

**SIŪLOME 10%
METINIŲ PALŪKANŲ**

Jūsų investicija yra apsaugota
Nekilnojamu Turtu.

**Investuojate ne daugiau kaip
65–70 proc. visos turto vertės**

Ilgametė patirtis ir daug laimingų klientų.

Dėl smulkesnės informacijos skambinkite
tel. 630-965-6608

SIŪLOME DARBUS!

Gail. seserų padėjėjoms
kompanionėms ir namų ruo-
šos darbininkėms.

Galima gyventi kartu arba atvykti
į darbą ir išvykti.

Kreiptis:

ALL CARE

Employment Agency

Tel. 773-736-7900

autotradeusa
sales • export • rebuilding
www.autotradeusa.com

**PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!**
Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

Sudoku Nr. 62 atsakymai

3	7	4	9	6	2	8	5	1
9	2	8	5	3	1	7	6	4
6	5	1	7	8	4	2	3	9
8	6	9	1	2	3	5	4	7
4	3	7	8	5	9	1	2	6
5	1	2	4	7	6	9	8	3
7	4	5	6	1	8	3	9	2
1	9	3	2	4	5	6	7	8
2	8	6	3	9	7	4	1	5

7 + 7 + 8 = 22

2	1	4	9	5	7	8	3	6
3	6	7	4	8	2	9	5	1
8	9	5	3	1	6	4	2	7
6	2	1	8	9	5	3	7	4
5	7	8	6	4	3	2	1	9
9	4	3	7	2	1	5	6	8
4	3	6	5	7	8	1	9	2
7	8	2	1	3	9	6	4	5
1	5	9	2	6	4	7	8	3

7 + 5 + 7 = 19

„Draugo“ sudoku Nr. 61 teisingai išsprendė ir mums atsakymus atsiuntė:

Martin ir Donna Taoras, Findlay, OH
Ona Rušenienė, Palos Hills, IL
Orlov Kasputis, Reno, NV

Labai džiaugiamės, kad sudoku galvosūkliai tapo mėgstama „Draugo“ skaitytojų laisvalaikio pramoga. Primename, kad sudoku atsakymus mums galima siųsti paštu: „Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629–5589; el. paštu – redakcija@draugas.org ir faksu: 773-585-8284.

Apsilankykite „Draugo“
internetinėje svetainėje
www.draugas.org

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

• Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną arba savaitgaliais. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja.
Tel. 773-707-7902.

• Moteris ieško žmonių priežiūros darbo tik savaitgaliais (gali pakeisti). Tvarkinga, legalūs dokumentai, vairuoja, skaniai gamina maistą.
Tel. 630-674-1545.

• 56 metų moteris, turinti didelę patirtį pagyvenusių žmonių slaugos darbe, ieško darbo su gyvenimu bet kurioje valstijoje. Turi dokumentus, vairuoja.
Tel. 708-248-0891.

• Vyras ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu ar bet kokio darbo. Tvarkingas, labai skaniai gamina valgyti.
Tel. 773-098-6284.

• Moteris ieško vyresnio amžiaus žmonių priežiūros darbo. Patirtis, geros rekomendacijos. Nevairuoja. Tel. 773-759-8677.

• Moteris ieško (perka) žmonių priežiūros darbo su gyvenimu lietuvių ar rusų šeimose.
Tel. 708-663-4577.

• Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Legalūs dokumentai, patirtis, rekomendacijos. Gali išleisti atostogų, pakeisti savaitgaliais. Siūlyti įvairius variantus.
Tel. 773-441-5696.

SIŪLO DARBĄ

Driver-Local

LOCAL
INTERMODAL RUNS

CRST Dedicated is hiring Class A Intermodal drivers immediately for Drayage Service in McCook, IL
– Avg. \$950/week or 52K year
– 2,000–2,500 miles/week
– \$500 Sign On Bonus
– Day One Health
– ’13 International Day Cabs
– 9 mos Class A exp. required

Call 855-261-2778
www.drivecrst.com

Skokie perkraustymo kompanijai reikalingi perkraustytojai, pagalbinkai ir vairuotojai. Geras atlyginimas ir išmokos! Kreiptis: Golan’s Dispatch, 3500 Jarvis, Skokie, nuo 9 val. r. iki 5 v. p. p.

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA
Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos susitarus

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Road, Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 708-598-4055
Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJAUŠKAS
Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. DALIA E. CEPELĖ, DDS
Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
4635 W. 63 St.; Chicago, IL
Tel. 773-735-7730
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

PASLAUGOS

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

REAL ESTATE

Century 21
Accent Realty

10200 S. Cicero Ave.
Oak Lawn, Illinois 60453
Business: 708-423-9111
Fax: 708-423-9235
Cell: 708-945-9909
E-mail: astykuny@aol.com

ASTA T. MIKUNAS
Broker Associate

Profesionaliai ir sąžiningai patarnaujū įvairių nuosavybių pirkime ir pardavime mieste ir priemiesčiuose.

EUGENE C. DECKER, DDS, PC
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
Amerikos „TOP DENTIST“ 2009 M.
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com

PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas • TMJ/TMD gydymas

DR. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

Nekilnojamojo Turto Agentas
ROMAS SNARSKIS – Sales Associate
Bob Calistri Real Estate
St. Petersburg, Florida
RJSA44@Yahoo.com (727) 510-3715

Perku arba išsinuoju žemę
Lietuvoje, tinkamą ūkininkauti ir perku mišką. Apmokėjimas per banką. Sandorį galima atlikti Lietuvoje ir JAV.
Rolandas, tel. +370-616-93194

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą 1-708-599-9680

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietos:
Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Užėiga, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Bočių Menė, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)
Old Vilnius Café, 2601 75th St. Suite B, Darien, IL 60561 Tel: 630-324-6811
Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Kalyna, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766
Balalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
Kalinka, 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

Asmeninių siuntų tel.: 708-907-3000
Siuntinių paėmimas iš namų: 630-774-2136
Centrinio ofiso adresas.: 8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455

MILDA KNIEŽAITĖ**„Lietuvos žinios“**

Išėjimas lietuvių sutelkusios didžiulės iniciatyvos ir pasiaukojamo darbo rezultatas – 37 tomų lietuviškas leidinys bei dar šeši angliškos „Encyclopedia Lituanica“ tomai. Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto (TSPMI) renginyje „Lietuvių enciklopedija – lietuvių kultūros paminklas“ prisiminta leidinio istorija nuo subrandintos idėjos ir pirmo tomo pasirodymo 1953 metų lapkritį iki 1978-aisiais iškilmingai pažymėtų 25 metus trukusio darbo pabaigtuvių. Rodyta dokumentinė medžiaga apie Lietuvių enciklopedijos redaktorių ir bendradarbių. Pristatytas ir leidinio elektroninės versijos kūrimo projektas. Kaip patikino šio darbo entuziastas informatikas Vitas Povilaitis, jau dabar adresu www.lituapedija.net galima skaityti 12 leidinio tomų, o iki rudens į elektroninę erdvę turėtų būti perkelta visa Lietuvių enciklopedija.

Simbolizmas – Sibiras

Sovietmečiu Lietuvos bibliotekų specialiuosiuose fonduose laikoma Lietuvių enciklopedija nedaug kas galėjo naudotis. Viena interviu poetas Tomas Venclova prisiminė literatūrologo Vytauto Kubiliaus pasakojimą, kaip jis, rengdamas straipsnį apie simbolizmą, gavo leidimą susipažinti su Lietuvių enciklopedijoje pateikiama informacija: straipsnis „Simbolizmas“ pasirodęs šiaip sau, užtat straipsnis „Sibiras“ buvęs be galo įdomus.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, užsienyje gyvenantys lietuviai, kaip pasakojo Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos (LNB) Lituanikos skyriaus vedėja Jolanta Budriūnienė, negailėjo nei laiko, nei asmeninių lėšų, kad Lietuvių enciklopedija ir kiti leidiniai pasiektų skaitytojus. Pavyzdžiui, JAV gyvenantis teisininkas, mecenatas Donatas Januta, rašytojos Petronėlės Orintaitės sūnus, asmeninėmis lėšomis nupirko 50 Lietuvių enciklopedijos komplektų ir parsuntė į Lietuvą. Jis nupirko ir 101 „Encyclopedia Lituanica“ komplektą, kad būtų išdalytas Lietuvos mokyklų bibliotekoms.

Privati idėja

LNB Lituanikos skyriaus vedėja priminė, kokiomis istorinėmis aplinkybėmis kilo unikalus sumanymas emigracijoje leisti Lietuvių enciklopediją. Po Antrojo pasaulinio karo, pasibaigus 1945–1951 metų Vokietijos DP stovyklų laikotarpiui, į JAV emigravo, įvairiais skaičiavimais, apie 30–40 tūkst. lietuvių. Tarp naujųjų emigrantų buvo nemažai rašytojų, muzikų, įvairių sričių meno ir mokslo žmonių. Nors prispausti buities, darbo paieškų, pragyvenimo rūpesčių, jie nepaliko nuošalyje ir visuomeninės veiklos. Jau 1951-aisiais buvo sudarytas JAV Lietuvių Bendruomenės laikinasis organizacinis komitetas, metų pabaigoje įkurta ir Lietuvių bendruomenė. Emigracijos sąlygomis netruko atsikurti švietimo įstaigos, kultūrinė veikla, taip pat ir leidyba. Tačiau kaip pabrėžė J. Budriūnienė, leisti Lietuvių enciklopediją buvo ne kokios nors visuomeninės organizacijos sprendimas, o privataus asmens idėja.

Spaustuvininkas ir leidėjas Juozas Kapočius dvidešimtmetis dar 1927-aisiais emigravo į Urugvajų. Ten iš-

šiemet pažymimas Boston leistos Lietuvių enciklopedijos 60-metis. Tokio kultūros paminklo neturi nei latviai, nei estai, nei turbūt jokia kita buvusi okupuota tauta.

Lietuviškas lobis iš už Atlanto

„Lietuvių enciklopedijos“ redakcija. Sėdi iš kairės: Algirdas Landsbergis, prof. Simas Sužiedėlis, leidėjas Juozas Kapočius, dr. Antanas Kučas; stovi dr. Juozas Jakštas, prof. Jonas Puzinas ir Vincas Rastenis. V. Maželio nuotraukos iš „Draugo“ archyvo

moko spaustuvės darbų, baigė spaustuvininkų mokyklą ir po šešerių metų grįžo į Lietuvą jau kvalifikuotas tų laikų specialistas bei didelis novatorius. Dirbo Klaipėdoje, Šiauliuose, Kaune ir diegė spausdinimo naujoves. 1944 metais pasitraukęs į Vokietiją, karo pabėgėlių stovykloje Detmold leido žurnalą „Skautų aidas“. 1949 metais persikėlęs į JAV, susirado darbą Brooklyn, Pranciškonų spaustuvėje. Kaip tik ten, anot paties J. Kapočiaus, „Darbininko“ laikraščio redakcijoje vartydamas „Spaudos fondo“ 1931–1933 metais išleistą Lietuviškosios enciklopedijos pirmą tomą, pradėjęs „kalkuliuoti“ ir apsisprendęs leisti Lietuvių enciklopediją. Jos pirmtakės – Lietuviškosios enciklopedijos – leidimą ties dešimtu tomu (iki raidės J) nutraukė Antrasis pasaulinis karas ir okupacija.

Palaikymas

1952 metų birželį J. Kapočius susitiko su Lietuviškosios enciklopedijos vyriausiuoju redaktoriumi prof. Vaclovu Biržiška, dirbusiu Kongreso bibliotekoje Washington, ir grįžęs į Brooklyn, išspausdino „Darbininko“ laikraštyje skelbimą, kad Lietuviškoji enciklopedija atgaivinama Amerikoje. Ji bus „mūsų tremtyje praleisto laiko vertingiausias įnašas į Tėvynės kultūrinį lobyną“. Visiems, norintiems ir galintiems prisidėti, leidėjas skelbime nurodė savo adresą, tačiau nesitikėjo naiviai, kad to užteks, ir kaip tikras vadybininkas, pasak J. Budriūnienės, ėmėsi tolesnės veiklos. Per keliones į Čikagą ar net Kanadą telkė būsimus Lietuvių enciklopedijos prenumeratorius. Jų pavardės nuolat buvo skelbiamos „Darbininko“ laikraštyje. Nemažai prenumeratorų kvitų saugoma LNB archyve, vieno iš Lietuvių enciklopedijos redaktorių Jono Puzino rankraščių skyriuje.

LNB Lituanikos skyriaus vedėja pasakojo, kad Lietuvių enciklopedijos leidybos idėją palaikė ir to meto išėjimo autoritetai. Pavyzdžiui, Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto

(VLIK) pirmininkas Mykolas Krupavičius paskelbė viešą laišką. Palaikymo rezoliucijas priėmė įvairios lietuvių organizacijos. Tokių balsų reikėjo, nes buvo ir skeptikų. Viešojoje erdvėje vyko nemažai diskusijų. Bibliografų duomenimis, per metus nuo idėjos paskelbimo iki įgyvendinimo pradžios spaudoje pasirodė 42 straipsniai. Galiausiai 1952 metų pabaigoje „Darbininko“ laikraštyje buvo paskelbta, kad surinkus užtektinai prenumeratorių numatyta Lietuvių enciklopediją leisti.

Svarbu ir amerikiečiams

J. Kapočius įsigijo Boston nuosavą spaustuvę ir ten perkėlė visus leidybos darbus. Tarpukariu išleisti Lietuviškosios enciklopedijos tomai, kaip to meto interviu „Amerikos balsui“ pabrėžė ir prof. V. Biržiška, nebuvo tiesiog perspausdinti, o nemažai redaguoti. Tai liudija ir išlikę redaguoti tekstai. Darbas užtruko šiek tiek ilgiau, nei manė prof. V. Biržiška, ir tik rudenį pasirodė pirmas Lietuvių enciklopedijos tomas. Bostono lietuvių rašytojų klubas surengė iškilmingą jo pristatymą, buvo pašventintos ir spaustuvės patalpos, susirinko didelis būrys visuomeninių, politinių organizacijų atstovų, kultūrininkų, spaudos darbuotojų. Ši lietuviams svarbų įvykį paminėjo ir amerikiečių spauda. Tarkim, laikraštis „Boston Post“ rašė, kad faktas, jog lietuviai Amerikoje gali leisti tokį mokslo veikalą, yra svarbus ir amerikiečiams.

Džiugiai prasidėjęs intensyvus redaktinės kolegijos ir leidėjų darbas ne visada, pasak J. Budriūnienės, buvo grįstas sutarimais. Kaip matyti iš J. Puzino rankraščių skyriuje saugomų dokumentų, daug ginčytasi dėl medžiagos atrankos, pateikimo terminų ar redaktorių požiūrio į tam tikrus dalykus. Jau rengiant pirmuosius tomus kilo nesutarimų su vyriausiuoju redaktoriumi V. Biržiška. Jis pasitraukė iš šių pareigų baigiant redaguoti ketvirtą tomą. Tada nuspręsta, kad atskiri redaktoriai reda-

guos atskirus tomus ir taip gerokai pagreitės enciklopedijos leidyba.

Vietoj gražių kalbų

TSPMI docentas Kęstutis Girnius, ilgamečio Lietuvių enciklopedijos redaktoriaus, filosofo Juozo Girniaus sūnus, patikino, kad skepticizmo, ar pavyks išleisti enciklopediją, anuomet netrūko. Ir vargu ar ji būtų išėjusi, jei ne spaustuvininkas J. Kapočius.

„Visos kalbos apie prenumeratorius, gražius laiškus iš Krupavičiaus ir kitų mažai reiškė, jei jis būtų neužsispyręs ir jei būtų neturėjęs, sakyčiau, vadybininko gebėjimų. Tad po kiek laiko pavertė enciklopediją gyvenimo darbu, – kalbėjo filosofas ir publicistas. – Jis rizikavo savo kapitalu. Kai enciklopediją pradėjo leisti, lietuviai dar buvo neįsitvirtinę Amerikoje ir neturėjo daug pinigų. Kita vertus, jei būtų laukę dar kelerius metus, žmonės, gavę geresnius darbus, vargu ar būtų ryžęsi dirbti už tokius minimalius atlyginimus, kokius J. Kapočius galėjo mokėti.“

K. Girniaus įsitikinimu, gerai, kad pasirinkta leisti visuotinę, o ne lituanistinę enciklopediją, kaip iš pradžių diskutuota, nes tokia būtų tapusi dar viena „Kas yra kas“. Ir nors buvo ne vienas santykių sprogimas tarp intensyvaus projekto įgyvendintojų, dėl to darbas niekada nusustojė. Dirbo iš esmės tik trys redaktoriai: J. Girnius, J. Puzinas ir Pranas Čepėnas. Kiekvienas per metus parengdavo po vieną maždaug 600 puslapių tomą. Toks krūvis šiais laikais beveik neįsivaizduojamas. Nors bendradarbių buvo daug, tačiau jie – nevienodo lygio. Didelis laimėjimas buvo rasti jauną lietuviškai rašantį žmogų. Ilgainiui bendradarbių gretos retėjo ir dar dėl to vėliau pradėtas projektas vargu ar būtų buvęs sėkmingai baigtas.

Anot J. Kapočiaus, Lietuvių enciklopedijos leidyba iš viso kainavo apie 1,5 mln. JAV dolerių. Vietoj planuotų 20, išėjo 37 tomai (du – papildymų). Prie šio didžiulio darbo prisidėjo per tūkstantį žmonių nuo redaktorių, bendradarbių iki tekstų rinkėjų ir kitų pagalbinių. Lietuvių enciklopedijos pagrindu 1970–1978 metais buvo išleista ir Simo Sužiedėlio redaguota šešiatomė „Encyclopedia Lituanica“ anglų kalba.

Lietuvių enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius

A † A
BRUNO ŽEMAITIS

Mirė 2013 m. balandžio 13 d., sulaukęs 88 metų.
Nuliūdę liko: sūnūs Julius su žmona Adele, Bruno su žmona Elyte, Victor su žmona Litisha; šeši anūkai ir šeši proanūkai.
A. a. Bruno buvo vyras a. a. Antosės.
Velionis buvo pašarvotas trečiadienį, balandžio 17 d., nuo 9 val. r. iki 10:30 val. ryto Hills Ltd. laidojimo namuose, 10201 S. Roberts Rd. (8000 W.), Palos Hills, IL, kuriuose 10:30 v. r. vyko atsisveikinimas.
A. a. Bruno palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse, 8201 S. Kean Ave., Justice, IL.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Hills FH. Tel. 708-598-5880 arba hillsfh.com

*Palikai Tu viską, ką brangaus turėjai,
Nespėjęs pasidžiaugt pavasario žiedais.
Likimas pakvietė į amžiną kelionę,
Dievo namuos gyventi amžinai.*

2013 m. balandžio 13 d., sulaukęs 88 metų, JAV mirė

A † A
BRONIUS ŽEMAITIS

Gimė Lietuvoje, gyveno Kanadoje.
Liko liūdėti sūnūs – Bronius, Julius, Viktoras su šeimomis.
Netekus mylimo tėvelio, nuoširdžiai užjaučiame liūdesyje likusius sūnus su šeimomis ir pasiimame dalelę jūsų netekties skausmo.

*Joana Rimšienė ir Asta su šeima iš Airijos,
Daiva su šeima iš Didžiosios Britanijos*

Romualdas Veitas, gyvenantis **Milton, MA**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 100 dol. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą.

Aldona Janačienė-Iannace, gyvenanti **Natick, MA**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Ačiū Jums už paramą.

Bronius Bikulčius, gyvenantis **Arlington, TX**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Esame Jums labai dėkingi už paramą.

Kristina Martinkus, gyvenanti **Chicago, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

Viktoras Kelmelis, gyvenantis **Chicago, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Ačiū Jums už paramą.

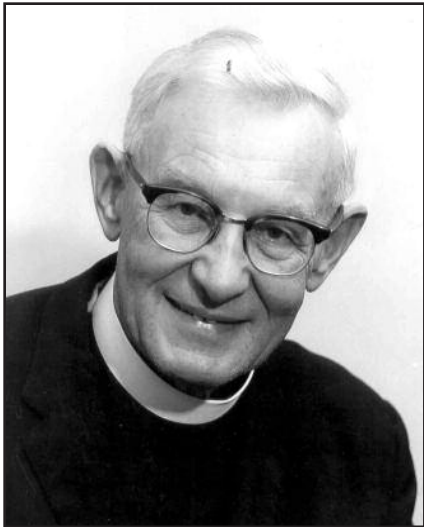
Helen Norkus, gyvenanti **Waterbury, CT** kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

Vidmantas Prikockis, gyvenantis **Kirtland, OH**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Labai Jums ačiū už paramą.

Danutė Paškonis, gyvenanti **Eastlake, OH**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 75 dol. Labai Jums ačiū, kad mus skaitote ir dosniai remiate.

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A † A

Prelatas dr.
JUOZAS PRUNSKIS
1907.XII.22–2003-IV.26

Mirties sukaktį minint, šv. Mišios bus aukojamos šeštadienį, balandžio 27 dieną, 8 val. ryto Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, Lemont ir balandžio 28 d. 12 val. Daugailių parapijos bažnyčioje, Lietuvoje.
Maloniai prašome prisiminti prelatą savo maldoje ir kviečiame dalyvauti šv. Mišiose.

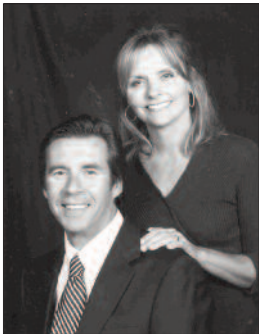
Liūdintys giminės

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.
CICERO, 5940 W. 35 ST.
LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
EVERGREEN PARK, 2929 W. 87 ST.
TINLEY PARK, 16600 S. OAK PARK AVE.
NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)
Tel. 1-800-994-7600
www.petkusfuneralhomes.com

Palos-Gaidas
FUNERAL HOME

• Patogioje vietoje tarp Čikagos ir Lemonto
• 10 minučių nuo Šv. Kazimiero lietuvių kapinių
**11028 S. Southwest Hwy.
Palos Hills, Illinois
(708) 974-4410**

DOBILAS FUNERAL SERVICES
Šarūnas Dobilas
630-804-9093 • dobilasfunerals.com
Visos laidotuvių paslaugos; Kūno/Pelenų pervežimas į Lietuvą.
Čikagos mieste ir jos apylinkėse

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME
„DRAUGĄ“!

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Dr. Leonė Svilaitė Giedraitienė**, medicinos daktarė, aktyvi lietuvių visuomenės veikėja, mirė 2013 m. balandžio 19 d. 2013 m. East Northport, New York. A. a. L. Svilaitė Giedraitienė bus palaidota Kana-doje. Daugiau informacijos bus pateikta vėliau.

■ **A. a. Ramunė Butikaitė-Glowacki** mirė š. m. balandžio 19 d. Atsisveikinimas vyks Overman Jones Funeral Home, 15219 S Joliet Rd., Plainfield, IL 60544. Daugiau informacijos galima gauti tel. 815-436-9221.

■ **Montessori mokyklėlės „Žiburėlis“** jubiliejinis pokylis vyks šeštadienį, balandžio 20 d., 6 val. v. PLC Fondo salėje. Tel. pasiteirauti: 773-520-0248.

■ **Balandžio 20 d., šeštadienį, 2 val. p. p.** Pasaulio lietuvių centre, Lemont, JAV LB Vidurio vakarų apygarda lituanistinių mokyklų mokinius kviečia dalyvauti Dailiojo skaitymo konkurse. Nugalėtojų laukia apdovanojimai. Daugiau informacijos galite gauti el. paštu: svajone@sbcglobal.net; birutekairiene@yahoo.com arba tel. 630-240-3343.

■ **Brighton Park Švč. Mergelės Marijos** Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) sekmadienį, balandžio 21 d., 10 val. r. šv. Mišias atnašaus kun. Gediminas Keršys. Po pamaldų visus kviečiame sriubos pietums. Sriubą virs kun. G. Keršys. Surinktos lėšos bus skiriamos Lietuvos „Caritas“ veiklai paremti. Taip pat galėsite pažūrėti filmą apie Marijos apsišventinimą Medjugorje.

■ **Balandžio 27 d., šeštadienį, Maria**

High School/St. Casimir Academy (6727 S. California Ave., Chicago, IL) vyks uždarymo šv. Mišios ir šventė. Pradžia 12 val. p. p. Daugiau informacijos suteiks Michelle Brown tel. 773-925-8686 (tr. nr. 114) arba el. paštu: mbrown@mariahighschool.org.

■ **Amerikos lietuvių Tautinė sąjunga** išleido knygą „Tautinės minties keliu“ (sudarytojas Vytautas Radžius), kurios sutiktuvės Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) vyks gegužės 19 d. 12:30 val. p. p. Bus meninė programa ir vaišės. Maloniai kviečiame dalyvauti.

■ **Gegužės 19 d., sekmadienį, Rudolph** Ganz Memorial Hall, Roosevelt University (430 S. Michigan Ave., Chicago), „Auditorium Theater“ patalpose (7 aukštas) vyks „Dainavos“ koncertas. Pradžia 2 val. p. p.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Dainų autorius ir atlikėjas Andrius** Mamontovas gegužės 18 d. kviečia visus pasaulio lietuvius švęsti Gatvės muzikos dieną (GMD)! Į šį kvietimą atsiliopė folkloro grupės „Mustard's Retreat“ ir „Iš Rytų šalelės“, kurios tą dieną 6:15 val. v. kviečia visus, mėgstančius muziką, atvykti į Šv. Trejybės bažnyčios kiemą (53 Capitol Ave., Hartford, CT 06106) ir kartu dalyvauti šioje šventėje. O po jos, 7 val. v., Šv. Trejybės parapijos salėje (53 Capitol Ave., Hartford, CT 06106) vyks šių folkloro grupių vakaronė. Po vakaronės – vaišės. Daugiau informacijos suteiks Neringa Pangonytė tel. 203-909-4696 arba el. paštu neringaus2@yahoo.com

DĖMESIO ! DĖMESIO ! DĖMESIO !

50-asis metinis Lietuvių Fondo narių suvažiavimas įvyks šių metų balandžio 28 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont (14911 W. 127th St., Lemont, IL). Atkreipiame dėmesį, kad įprastas metinis **LF narių suvažiavimo laikas iš šeštadienio perkeltas į sekmadienio popietę**. Suvažiavimo metu bus pristatyta metinė LF veikla, ateities planai, renkami Lietuvių Fondo tarybos ir Kontrolės komisijos nariai. Bus užkandžių ir kavos. Registracija prasidės 10:30 val. r. Suvažiavimo pradžia 12:30 val. p. p. (po 11 val. r. šv. Mišių Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje). Kviečiame visus LF narius ir bendraminčius aktyviai dalyvauti.

Planuojama suvažiavimą baigti anksčiau, kad žmonės suspėtų nuvykti į Lietuvių Operos premjerą. Jeigu bus norinčių, **JAV LB Lemonto apylinkės Socialinių reikalų skyrius užsakys autobusą, kuris nuveš ir parveš norinčius dalyvauti ir suvažiavime, ir operoje**. Norėdami užsakyti vietas autobuse (užsakymai priimami iki balandžio 22 d.), prašome iš anksto skambinti Rimantui Dirvonui tel. 630-789-4529 ar rašyti el. paštu: Dirvonis@yahoo.com

Taip pat galite skambinti į Lietuvių Fondo raštinę tel. 630-257-1616.

Kauno valstybinio muzikinio teatro (KVMT) vyriausiasis dirigentas Julius Geniušas, šio teatro vyriausiasis režisierius Kęstutis Jakštas ir grupė solistų jau atvyko į Čikagą talkinti Lietuvių Operai, statant „Meilės eliksyrą“. Balandžio 18 d. repeticijos Jaunimo centre akimirka: KVMT solistas tenoras Mindaugas Zimkus (k.) ir režisierius K. Jakštas.

Laimos Apanavičienės nuotr.

WWW.draugofondas.org

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

Dvi dienos – balandžio 12–13 – trukusioje Sielovados konferencijoje, Lemont, IL dalyvavo Čikagos arkivyskupijos vyskupas Andrew P. Wypych. Jis mielai bendravo su jaunaisiais lietuvačiais.

Dainos Čyvienės nuotr.

Vaikų pop choro „Svajonė“ mergaičių kvartetas.

Bigbendo „Gintaras“ koncertas PLC Lietuvių Fondo salėje vyks gegužės 18 d. 7 val. v. Dalyvauja solistai Rasa Zubreckaitė, Jolanta Banienė, Vladas Gusevas, Nijolė Penikaitė, Laisvida Rudienė. Svečiuose – vaikų pop choro „Svajonė“ mergaičių kvartetas. Garso operatorius – Arūnas Končius. Jūsų laukia senos, geros dainos, veiks baras. Po koncerto – nuotaikingas šokių vakaras.

SKELBIMAI

California Lithuanian Credit Union

2.00 % 3 metų CD

2.25 % 3 metų IRA CD

Santa Monica, California

Tel. 310-828-7095

info@clcu.org

Valdžios apdrausta iki \$250,000

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street

Chicago, IL 60629

(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500

Namams pirkti paskolas

duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.

Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,

2212 West Cermak Road.

Tel. (773) 847-7747

„Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis, dėkoja už aukas padėti našlaičiams, beglobiams ir su negalia vaikams, daugiavaikėms šeimoms ir studentams Lietuvoje. Aukojo: Vygantas ir Danguolė Pajarskiai \$100, Feliksas ir Janina Bobinai \$100, Rosemarie Ignash \$8, Jonas ir Ona Treškos \$30; neigaliųjų šeima Donatas Tījūnėlis \$1,000; Remigijus Gaška \$780 studentų paramai; tęsiant vaikų metinę paramą William Saunders \$90, Šarūnas ir Milda Landžiai \$360, Rimvydas ir Regina Šliažai \$1,080, Robert Duda \$720, Dalia Jakienė \$360, dr.

Palmira Janušonienė \$360, Regina Woldman \$360, Paulius ir Anne Sidriai \$360, Ginger Houghton \$360, Gary Menconi \$360; dr. Romualdas ir Gražina Kriaučiūnai \$3,360 (mokytojo Pr. Pauliukonio premija \$1,000, mokytojų Kriaučiūnų stipendija \$500, Smilgių ateitininkų kuopai \$500, „Saulutei“ \$1,000, vaiko paramai \$360). Labai ačiū.

„Saulutė“

414 Freehauf St.,

Lemont, IL 60439,

tel. (630) 243-6453, tinklalapis

www.sunlightorphanaid.com